

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica števil. 5/II.,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Več ko polovica Slovencev živi izven Slovenije

Natančnih podatkov, koliko nas je vseh Slovencev, žal nimamo. Siromašni smo in mnogo naših ljudi mora s trebuhom za kruhom po svetu. Na slovenskem ozemlju naše Jugoslavije nas je 1.200.000, po ostali Jugoslaviji pa je raztresenih okoli 100.000. Nadalje je po približnih cenitvah: v Italiji 600 tisoč Slovencev, v Avstriji 120.000, v Madžarski 10.000, v Nemčiji 50.000, v Franciji 40.000, v Belgiji 6.000, v Holandiji 3.000, v Zedinjenih državah 300.000, v Kanadi 2.000, v Južni Ameriki 40.000, v Afriki 8.000, v Aziji 1.200, v Avstraliji 700, v Španiji 7.000, v Rusiji 600, drugod po svetu pa tudi okoli 1.000. Po vseh teh podatkih je vsega naroda Slovencev 2.500.000. Od teh torej v domovini samo 1.200.000 nad 1.300.000 Slovencev pa živi izven domovine.

Mnogo rojakov izven Jugoslavije se bo potujčilo, o čemer ni dvoma. Vendar pa je naša dolžnost, da storimo, kar se da, da jih obdržimo zase. IZSELJENSKA ZBORNICA in drugi činitelji imajo to nalogo na vesti.

Toda skrbeti bi morali tudi za to, da omogočimo čim večjemu številu izseljencev povratak v domovino, kar se da doseči le z gospodarsko povzdigo naše dežele. To seveda ni lahko delo, ker manjka pri nas pobude, trdne volje in načrtnega delovanja. Mi nimamo velikih podjetij z domačim denarjem, kolikor pa imamo denarnikov, so plahi in nerodni. Razen tega je naše kmetijstvo siromašno in bi se moralo spričo nerodovitne in rodovitne zemlje in precejšnje naseljenosti čisto preosnovati. Tudi tujski promet bi se moral še bolj dvigniti.

Kako pišejo o praškem vsesokolskem zletu

V zgodovini sokolstva se še ni zgodilo, da bi katera velika sokolska prireditev tako učinkovala, kakor je X. vsesokolski zlet v Pragi. To je bilo sokolsko zmagoslavje, ki ga niso bili deležni le naši slovanski bratje Čehoslovaki, temveč tudi mi, saj so tudi naši Sokoli na tem zletu pokazali, kaj zmorejo. Čeprav smo že zadržani v kratkih besedah, kaj so pisali razni evropski listi o sokolskem nastopu v Pragi, smatramo vendar še potrebno za presojo teh vtiskov navesti nekaj značilnih izjav:

Glasilo češkoslovaške katoliške stranke »Lidove Listy« je ugotovilo: »V tem letu je nam vsem na tem, da bi pred vsem svetom pokazali krepko voljo in moč svoje obrambne odločnosti, katere najstarejši in obenem tudi najmočnejši izraz je sokolstvo v novi naši zgodovini.«

General Atanasov, starešina Zveze bolgarskih Junakov, je izjavil občudujoč veličino sokolskih nastopov: »Kot Slovan bi v tem trenutku želel, da bi za večno prenehali spori in prepiri med Slovani in bi med nami zavlado bratska sloga, ki nas bo edina napravila silne in mogočne. Vsesokolski zlet je dokazal, kaj zmoreta slovanska sloga, in disciplina.«

Znameniti angleški pisatelj Wickham Steed je napisal: »V današnji svetovni stiski in v teh strašnih mednarodnih borbah sta češkoslovaška demokracija in češkoslovaška republika predstaviteljici svobode posameznika in vse človeške skupnosti.«

Litvanski poslanik v Pragi dr. Tauraskas je občudujoč sokolske nastope vzkliknil: »Narod, ki ima tak naraščaj in tako razvito samozavest, se ne da nikdar zasužnjiti!«

Ugledni francoski pisec Maurice Prax je zapisal v »Petit Parisien«: »Nikdar še nisem videl na svetu kaj takega! Odkrito povem in priznam, da sem bil v globini srca ginjen do solz.«

Glasilo češkoslovaške socialnodemokratske stranke »Pravo Lidu« je zapisalo: »Niti najdovršeneje delujočemu stroju umetnega navdušenja v diktaturah bi se ne posrečilo, da bi ustvaril tako obilico plemenitih čustev navdušenja, kakršno se javlja na sokolskem zletu.«

Nemški »Prager Tagblatt« priznava: Od nekdanj Sokol odstranjuje vse strankarske razlike. Tako, kakor on goji nacionalizem, ne da bi se zapisal nestrpnost, je vrlina, ki jo s spoštovanjem priznavajo tudi drugi, ki niso Čehi.«

Važen pomen vitaminov za naše zdravje

Mnogo se piše o nekaterih čudovitih snoveh naših hranil, ki jim pravimo vitamini. Beseda zanje je vzeta iz latinščine in pomeni po naše: življenska snov. Bolj posrečen bi pač ne mogel biti naziv za te snovi, ki so jih zdravniki že dolgo prej slutili, preden jih je veda odkrila, v učinkih določenih hranil na neke hude bolezenske pojave. Marsikdo je že čul, da nekateri ljudje, čim se prične

mračiti, ne vidijo več. Prav podobni so v tem kokošim, zato se je prijelo te boleznimi ime kurja slepota. Že davno je bilo znano tudi zdravilo proti tej bolezni. Če je bolnik užival nekaj časa ribje olje, se je pa iznebil te nerodne boleznimi. Po dolgoletnem raziskavanju se je naposled posrečilo pred kakimi tridesetimi leti, da so odkrili to zdravilno snov in ji dali ime vitamin A. Pozneje so

našli še celo vrsto sličnih zdavilnih snovi in jih imenovali po vrstnem redu odkritja vitamine B₁, B₂, C, D, E, K in P.

Vitamini so takšne snovi, ki so neogibno potrebne našemu telesu za neoviran potek njegovega delovanja, ki mu pravimo zdravje. Mnogo je namreč takšnih boleznimi, ki ne izvirajo iz okužbe, poškodbe ali zastrupljenja, temveč je njihov vzrok pomanjkanje življensko potrebnih snovi v hrani. Takšno pomanjkanje pa lahko nastopi, če je hrana sama nepravilno sestavljena ali pa ne vsebuje dovolj silno učinkovitih snovi, imenovanih vitamini. V to vrsto boleznimi prištevamo na primer skorbuto, angleško bolezen ali rahitido, pelagro, beri-beri, razne živčne, kožne in očesne bolezni.

Vsi vitamini so rastlinskega izvora, vendar jih šteje živalsko ali človeško telo predela v učinkovite snovi. Ko so učenjaki zasledovali pot vitamina A, so ugotovili, da so gradniki zanj v nekaterih morskih algah (ščavju). S tem se hranijo mali morski rački, ki spet služijo za hrano neki do dva metra dolgi in do dva metrska stota težki ribi, imenovani morski jezik. V jetrih te ribe se nabira vitamin A, od koder ga pridobivamo za zdravilo. Pa bo vprašal kdo, odkod pa pridejo te snovi v tiste morske alge. Iz solčne svetlobe, zraka, vode in raznih rudnin jih tvorijo rastline. V ribjem olju, kakor pravimo odcedku iz ribjih jeter, ima naše telo že povsem izgotovljene vitamine, v večini primerov pri vitaminu A kakor tudi pri drugih vitaminih pa jih tvori naše telo naravnost iz rastlinske hrane. Prav zaradi tega pa je rastlinska hrana tako važna za ohranitev nemočenega delovanja našega telesa. Dolge, zlasti pa nalezljive bolezni s hudo vročico zvišajo potrebo po vitaminih, zato moramo prav posebno paziti na sestavo jedilnega lista za okrevajoče. Za hude primere pomanjkanja vitaminov v boleznimi, ki jih imenujemo s skupnim imenom avitaminoze, imamo pa že čista in zgoščena zdravila v obliki čistih vitaminov, ki kaj naglo ozdravijo bolnika. Zaradi silne važnosti, ki jo imajo vitamini v naši prehrani, hočemo v kratkem razložiti našim čitateljem pomen posameznih vitaminov.

Delovanje vitamina A

Za pravilno delovanje kože in sluznice kakor tudi za njiju obnavljanje je vitamin A neogibno potreben. Kadar ga primanjkuje v hrani, se začne koža zlasti na očesni veznici in roženici sušiti ter se pojavljajo na njej črni in ranice. V hujših primerih roženica povsem razpade in bolnik olespi za vedno. S pomanjkanjem tega vitamina je v zvezi tudi kurja slepota, ki ima svoj vzrok v motnjah v notranjščini očesa. Trdijo, da je tudi ječmenček, ki se pogosto pojavlja na robovih več posledica pomanjkanja vitamina A v hrani. Ta vitamin ima tudi velik vpliv na telesno rast, kar so opazili na poskusnih živalih, ki so jim ga odtegnili iz hrane. Mimo teh glavnih boleznimi imajo svoj izvor v pomanjkanju vitamina A še druge bolezni, na primer: pušta koža, predčasna osivelost las, smrdeč nos in razne prebavne motnje. Pri pomanjkanju vitamina A se razvijejo lahko tudi sečni in žolčni kamni, bledokrvnost in živčna obolenja. Vitamin A daljša življenje in daje telesu odpornost proti boleznimi.

Kurjo slepoto kot posledico pomanjkanja vitamina A v hrani najdemo pogosto in v velikem obsegu v državah s prebivalstvom pretežno pravoslavne in grško-katoliške vere.

kjer jo povzročajo dolge in ostre postne dobe. Že grški zdravnik Hipokrat je poznal pred dobrima dvema tisočema let to bolezen in jo je zdravil z jetri, namočenimi v medu.

Največ vitamina A nam dajejo: dibje olje, špinača, jajčni rumenjaki, sirovo maslo, gobice lisičke in zeljnata in zelena solata. Korenje, paradižniki, zeleni fižol in mleko že imajo mnogo manj te snovi. Sirovo maslo je tem boljše, čim bolj rumene barve je in je zato sirovo maslo najučinkovitejše, ko se krmijo krave s presno krmo. Vitamin A je prav občutljiv za zračni kisik, zato moramo gledati, da je maslo zelo sveže.

V lekarnah dobimo tudi zdravila iz čistega vitamina A, ki imajo pa tako moč, da jih ne smemo uporabljati brez zdravniškega nadzora, ker tudi za vitamine velja rek, da preveč dobrega lahko škoduje.

Vitamin B štiti in krepi živce

Za pravilno delovanje naših živcev je vitamin B potrebna snov. Posledica hudega pomanjkanja te snovi v hrani je huda živčna bolezen beri-beri, ki se pojavlja največ v vročih krajih Azije. Srečamo jo pa tudi v Evropi, in sicer tedaj, če kdo uživa preveč belega kruha in sladkorja. Takemu bolniku otečejo sklepi in ga močno boljijo živci po vsem telesu, pri daljšem trajanju te bolezni pa bolnik povsem obnemore in umre za splošno oslabelostjo. Nosne ženske in dojenčki potrebujejo razmerno velike množine vitamina B. Tudi je pomladi potreba večja kakor v drugih letnih časih. Pijanci in tudi pivci potrebujejo več te snovi kakor zdrav človek, ker njihovo po alkoholu otopelo črevesje pomanjkljivo vsrkava vso hrano in tedaj tudi vitamine.

V narodi je vitamin B zelo razširjen. Največ ga je v kvasu in v ledvicah svinj in jagnjet. Precej ga je tudi v razni zelenjavi, v sadju, grozdju, orehih, otrobih in mleku. Tolče in olja ne vsebujejo skoro nobenega vitamina B. Pri kuhanju izgubi zelenjava mnogo tega vitamina, ki preide v vodo. Z vitaminom B zdravimo razne živčne bolezni pijancev in nosečih žensk. Prav dobro se obnese tudi zdravljenje raznih bolezni hrbteničnega mozga, hude bledikavosti, Vidovega plesa in nagnjenja h krčem. Vitamin B pospešuje rast in ga je največ v mleku, mesu in špinači.

Vitamin C preprečuje skorbut

Ta vitamin najdemo v prav obilni meri v presni zelenjavi in sadju. Od domačih rast-

lin dajo največ vitamina C paprika in šipkove jagode (hečepeč), od tujih pa citrone in pomaranče. Mnogo te snovi imajo tudi kumarce, glavната solata, čebula in paradižniki. Za kmečko prebivalstvo je posebno važno, da je sirovo kisló zelje prav dobro založeno s to snovjo in da izgubi krompir, kuhan v oblicah, le polovico vitamina C, ki je sicer zelo občutljiv proti kuhanju in kisiku. Žensko mleko ima petkrat več te snovi kakor kravje, zato kaj pogosto obole umetno hranjeni dojenčki pozimi, ko ima kravje mleko prav malo vitamina C, za skorbutom, ki se pokaže v bledikavosti, breztečnosti, oteklih vekah, zatekljih kolenih in krvavitvah iz dlesni, če ima otrok že zobe. Tudi pri odraslih se pokažejo pri daljšem pomanjkanju te snovi znaki skorbuta.

Vitamin D pomaga telesu vsrkavati apno

Brez te snovi bi ne moglo telo priti do apna, ki je glavni gradnik nele okostja, temveč tudi krvi in mehkih delov telesa. Če nima otrok prave hrane z zadostno množino vitamina D, se prične pri njem razvijati angleška bolezen ali rahitida, ki ne pusti otroku rasti, in ga vsega pokveči. Pomanjkanje tega vitamina ima za posledico tudi podvr-

ženost h krčem. Pri ženskah se rada pokaže kot posledica pomanjkanja vitamina D mehkokostnost (osteomalacija), ki se kaže v »račji hoji«, katero povzročajo bolečine v sklepih in kosteh. V hudih primerih postanejo kosti kakor iz testa. Največ vitamina D imajo: ribje olje, sirovo maslo, mleko, jajca, gobice in kvas. Visoka toplota popolnoma uniči vitamin D. Ribje olje je tem učinkovitejše, čim manj je očiščeno.

Pomanjkanje vitamina E povzroča jalovost

Pri samcih se izpridi seme, pri samici pa nastanejo okvare na plodu. Te od pomanjkanja vitamina E izvirajoče motnje so pri samcu trajne in ne izginejo, čeprav dodamo hrani še toliko vitaminov. Največji vir tega vitamina so mladi žitni kalčki in solata.

Važni so tudi drugi vitamini

Mimo teh že več let znanih snovi imamo še nekaj v novejšem času odkritih vitaminov. Tako je H vitamin potreben za presnavljanje tolščin in ga najdemo v svinjskih in govejih ledvicah, kvasu, mleku in krompirju. Če ga je premalo v hrani, se pojavi seboreja, ki se pokaže v nepravilnem delovanju lojnih žlez zlasti na glavi: preobilna zamaščenost las ali pa prhljaj. Oboje je združeno z izpadanjem las, ki mu sledi pleša. Vitamin K najdemo v paradižnikih in ohrovtu ter ima skupaj s tovariši C in P pomembno vlogo pri strpljenju krvi. Vitamin M, ki so ga odkrili v mleku pospešuje rast in razvoj mladih telesnih celic. Kot zadnjega še omenimo vitamin P, ki ga dobivamo iz izvlečka zelene paprike in citron ter ozdravlja obolenja zvezana s hudimi podplutbami kože, takozvane krvave kože.

Vsa ta dognanja nam nalagajo pametno sestavo jedilnega lista zlasti za bolnike in otroke ter noseče ženske. Temeljno pravilo naše prehrane naj bo: Jej najmanj petkrat več krompirja, zelenjave in sadja kakor mesa in kruha. Važen je način pripravljanja hrane. Vitaminom hudo škoduje kuhanje, zlasti še z dodatkom sode in kisa. Zelenjavo uživajmo kot solato ali pa v obliki soka, ki ga iztisnemo iz zmečkane ali nastrgane zelenjadi.

Po Sloveniji gre glas: »Domovina« je za nas

Tvrdisa Stermecki opusti 15. avgusta svojo podružnico: prej trgovino Urch, in prodaja še ostalo zalogo po ponovno znižanih cenah, da si prihrani stroške selitve. Zaloga in izbira vsak dan manjša, vsak naj sam pazi, da ne pride prepozno! Kdor prej pride, prej melje!

ZLATA ZANKA

JAMES OLIVER CURWOOD

13

R O M A N

Če bi bil zdaj tukaj Šved Olaf Anderson, bi bil Filipu pripovedoval o neki nočni straži, na kateri je bil dognal, da Eskimi zasledujejo svoje žrtve kakor volkovi po dva in dva ali pa po štiri in štiri in da spet kakor volkovi ne gredo za svojimi žrtvami po njih sledeh, temveč poleg njih. Ker pa Filip take izkušnje še ni bil napravil, je opazoval samo svojo sled. In med tem ko mu je neki notranji glas rekel, da so njegovi sovražniki v bližini, kar mu je pognalo kri živahneje po žilah, so zablodile njegove misli k Celiji. Zanj se bori. Zanj je pripravljen ubijati in umreti. Ljubi jo. Držal jo je v svojem naročju in čutil biti njeno srce proti svojim prsim, njene ustnice je poljubljal, njene oči in njene lase, in ona se je čisto zaupala varstvu njegovih rok. Ta zavest ga je navdajala s močjo bitja, ki se bori za svoje najdragocenejše imetje. Ona je njegova, in vendar ne ve, kdo je. Zakaj jo preganjajo skrivnostni sovražniki skozi temo?

Zdajci je zaslišal Filip neki šum. Njegovo srce je za trenutek prenehalo biti. Ali je slišal prav? Ali ni bil morda samo šepet vetra v drevesnih vejah? Udarilo je v njegovo uho kakor tresk, in je bilo vendarle prej znamenje pričujočnosti nekega bitja kakor šum, kar je slišal zato, ker sta Filipova kri in dihanje nenadno utihnila in bila ledeno mirna.

Zdaj je mogel Filip videti že do nasprotne strani jase. Nikjer se ni nič premikalo. Počasi je obrnil Filip glavo ne da bi bil niti najmanj premaknil svojega telesa, in v tistem trenutku je Filip puhnil dih žvižgajoče iz ust: komaj ducať korakov od njega se je premaknila majhna, v kožno obleko zavita postava in vzdignila roko, da bi pomerila; v bledem jutrnem svitu je bila s svojimi bodeče žarečimi očmi prej podobna škrateljnu kakor človeku.

Nekaj, kar je bilo hitreje kakor Filipov razum — nagon samoohrane — je delovalo, ne on Preden se je Filip čisto zavedel vsega, kar je bil videl, čudnega pojava zavitega bitja, njegove vzdignjene roke, mrzlega zavisita vrženega predmeta, se je njegovo telo v odgovor na ta vtisk že vrglo v sneg. V istem trenutku je siknila sulica skozi zrak.

Tako silno kratek je bil čas od trenutka, ko je bila vržena harpuna do trenutka, ko se je Filip vrgel na tla, da je Eskim mislil, da je svojo žrtev prebodel. Zmagoslavni krik se je utrgal iz njegovega grla — krvni krik Kogmoloka, en sam rezek krik, ki je segel celo miljo daleč. Še preden se je daleč doneti krvni krik čisto končal, se je že izpremenil v drugačen krik. Filip je planil po koncu kakor žoga, ki se odbije. Njegovo krepelce je zašumelo po zraku in preden se je mogel presenečeni suličar ogniti na eno ali drugo

stran, ga je zadel kol z uničujočo silo. Ta udarec je moral Eskimovo ramo zdrobiti. Ko se je Eskimovo telo zvrnilo na tla, je zadel še udarec s pestjo glavo, zavito v kožuho, in krik groze je zamrl v pojemajočem hropenju.

Sila zamaha je Filipa spravila iz ravnotežja. Preden je spet čvrsto stal na nogah, sta iz gozdne temine planili nadenj kakor dve roparski zveri dve drugi postavi. Filip ni utegnil uporabiti svojega krepela. Iz svojega nevravnoteženega polžaja je skočil naprej in med tem ko je njegova levica prišla vzdignjeno sovražnikovo roko, oboroženo s sulico, je njegova desna pest tresčila Eskima dvakrat na usta. Po drugem udarcu je Kogmoloku padla sulica iz rok.

Ko se je Filip obrnil, da bi se poprijel še s tretjim sovražnikom, se je utrgal iz njegovega grla presunljiv krik, ki sta ga udušili dve s kožuho vino ognjeni roki, oprijemši se od zadaj njegovega vratu. Filipova glava je zamahnila nazaj in že je ležal na tleh. V njegove živce, ki so bili spričo besne borbe še pravkar plamteli od poguma, je zaplul mrzličen strah. To je bil nepremagljivi eskimski bojni prijem. Prastari prijem žrtve ali arktični džiu-džicu, dediščina, ki prehaja od očeta na sina, klešče za tilnik, s katerimi Kogmolok trdno drži svoj žrtev, ki si ne more prav nič pomagati, med tem ko ji drug reže srce iz telesa.

Z glavo in ranami, bolešno sklonjenimi nazaj, je ležal Filip za trenutek mirno. Slišal je kričav klic Eskima nad seboj — klic nekemu drugemu, ki naj hitro pride z nožem. Prav tedaj, ko se je oglasil kruleč odgovor na ta klic, je otpala Filipova roka

Okoli zakona

o pobijanju korupcije

Glasilu sarajevskega nadškofa dr. Šarića »Katolički tjednik« zahteva od odločevalnih činiteljev, naj že predložijo narodnemu predstavništvu v razpravo zakon o pobijanju korupcije. Svoj predlog utemeljuje list takole:

»Javnost zahteva zakon o pobijanju korupcije že desetletja. Gotovo je, da ni bolj zaželenega zakona, kakor bi bil zakon proti korupciji. Vsa poštena javnost bi ga pozdravila z največjim zadovoljstvom ter bi pomenil pravo zadoščenje javni vesti. Doslej so se bavile že skoro vse vladavine z mislijo o predložitvi tega zakona, žal pa je ostalo zmerom samo pri napovedih in obljubah. Skoro gotovo imajo tu svoje prste vmes vsaj posredno korupcionisti sami, ki znajo z najrazličnejšimi sredstvi preprečiti vsak korak, ki bi lahko zmešal njihove račune. Korupcija je danes pojav, ki ga moremo zaslediti po vsem svetu. Ponekod je je več, ponekod manj, ni pa države, ki bi bila brez nje. Zato bi bilo vse prej kakor rodoljubno, če bi kdo tajil obstoj korupcije tudi v naši državi. Nobena

sramota ni niti za narod, niti za državo, če preganjata korupcijo. To jima je samo v čast. Prav to je najboljši dokaz, da so osnove države močne in da je narodno življenje v svojem jedru zdravo in nepokvarjeno. Ako je sploh kako področje, na katerem bi morale složno nastopati vse narodne sile iz vladnih in opozicijskih vrst, potem je to delo za pobijanje korupcije.«

»Mi se kot katoliško glasilo«, naglaša list, »pridružujemo enodušni zahtevi vseh dobromamernih činiteljev v našem narodnem življenju, da se postavi čim prej na dnevni red zakon o pobijanju korupcije.«

Na članek sarajevskega »Katoliškega tjednika« odgovarja zdaj službeno glasilo Jugoslovenske radikalne zajednice »Samouprava« ni pravi med drugim:

»Mi se le čudimo, da sarajevski list ne ve, da že imamo zakon proti korupciji, in to precej oster. V ostalem se čisto strinjamo s sarajevskim listom, da je treba v tem vprašanju poostri nadzorstvo.«

Nova tolmačenja

okoli kmečke zaštite

Od časa do časa izhajajo uradna tolmačenja uredbe o ureditvi kmečkih dolgov, ki ne le tolmačijo, temveč skoro izpreminjajo prvotna določila. Mnogo huđega je napravila lansko leto odločba, da spada gozd pod orno zemljo. Le spoznavnosti naših sodišč se morajo hribovski kmetje zahvaliti, da po večini niso izgubili zaštite, ker se sodišča postavljajo na pravilno stališče, da je danes večina gozdov tako izsekana, da so ostale le še hoste, ki dajejo poleg drv za dom samo še skromne dinarje od stelje.

Pravkar je izšlo spet več uradnih tolmačenj uredbe o kmečki razdolžitvi. Uredba določa med drugim, da se smatrajo za kmete v smislu te uredbe (če izvirajo njihovi davčni dohodki pretežno od kmetijstva) tudi osebe, ki se bavijo poleg kmetijstva s posli vaškega obrtnika ali vaškega trgovca. Urad-

no tolmačenje zdaj pojasnjuje, da se kot vaški trgovci v smislu te dolobe ne smatrajo osebe, ki se bavijo s posli vaškega krčmarja (mehandžije) ali vaškega kavarnarja (kafedžije). Za ugotovitev, ali je določeno osebo v smislu določil uredbe smatrati za vaškega obrtnika ali vaškega trgovca, ni odločilno, ali je dotični kraj razglašen za vas, trg ali mesto, temveč imajo o tem razsojati občinska oblastva, odnosno sodišča, pri čimer morajo preučiti vsak primer posebej in upoštevati krajevne razmere in obseg poslovanja obrtnika ali trgovca.

Zanimivo je drugo uradno tolmačenje, ki pravi, da lahko Privilegirana agrarna banka pred sodiščem oporeka potrdilo o svojstvu kmeta, čeprav so sodišča na pritožbe drugih upnikov morda že izdala pravomočne sklepe o kmetstvu teh dolžnikov.

žep, v katerem je tičal Celijin revolver. Hitro je zgrabil malo orožje, napel pod svojim hrptom petelina in ustrelil z zvito roko, na kateri je škripal komolčev sklep.

Bil je strel po naključju. Plamen od smodnika je ožgal morilski debeloustničasti obraz, zavil v kučmo iz kože morskega psa, ki se je bil sklonil nad Filipova prsa. Filip ni slišal nikakega krika, toda roke, ki so stiskale njegovo glavo od zada, so nenadno izpustile njegov vrat. Vzdignil je glavo in z bliskovito naglico skočil pokoncu. Tri ali štiri korake pred njim je klečal z nožem v roki Eskim, ki ga je bil udaril s pestjo. Preden se je mogel sovražnik postaviti na noge, ga je v tretjič zadela Filipova pest — in boj je bil končan. Trajal je bil kvečjemu tri ali štiri minute, in trije sovražniki so ležali v snegu kakor temne, negibne cule iz kože. Poleg njih je videl Filip svoje krepelo. Pobrjal ga je in vtaknil revolver v žep. Skoro kakor po čudežu si je bil rešil življenje.

V pričakovanju nadaljnega napada se je Filip previdno razgledal okoli sebe in nenadno je stala pred njim postava, ki jo je pozdravil z vzklikom začudenja in skrbi. Bila je Celija.

V divjem strahu, ki jo je gnal k njemu, je pozabila medvedjo kožo. Njene gole noge so se vdirale v sneg. Njene roke, ki jih je nočna obleka puščala napol nepokrite, so se stegnile proti njemu in kakor vdih se je izdaval iz njenih ust vzklik: »Filip! Filip!«

Vzel jo je v naročje. Doživel je najmočnejši dokaz njene ljubezni. Ko je mislila, da ga bodo njegovi sovražniki umorili, je prišla k njemu! Kakor deček je zaihtel Filip in z

dekletom v naročju zdrvel k medvedji koži. Skoro nekoliko jezen jo je zavil spet nazaj v kožuh. Nato pa jo je tako čvrsto objel, da ji je skoro pošla sapa.

Samo za ta edini trenutek je Filip pozabil na čuječnost. Zdaj pa je že spet napeto prisluškoval.

Mrzel, svinčenosiv dan je nastal, in oba sta z vsemi čuti prežala v pokrajino. Zdajci je na njuna ušesa udaril divji krik iz daljave. Bil je krvni krik Kogmolokov, ki je terjal odgovor od treh v kožuhe zavitih bitij, ki so bila pred nekaj minutami na robu jase napadla Filipa. Čeprav je Filip vedel, da bodo ta bitja molčala se je vendar zdrznil, zakaj zaslusal je od zapada odgovor. Za trenutek je pritisnil Filip svoj obraz k Celijinemu čelu. Iz njegovega srca se je vzdignila molitev, zakaj vedel je, da se je bil boj šele začel.

SEDEMNAJSTO POGlavJE

Tuja sled

Filipu je bilo jasno, da bodo Eskimi v vzhoda in zapada križali njegovo in Celijino sled na pohodu proti smeri krika, ki je bil prišel iz grla, katero bo zdaj za večno molčalo. V tem kratkem času, ki mu je preostajal, preden se sovražniki približajo, se je hotel okoristiti s predmeti padlih sovražnikov. Celiji je to dopovedal, preden je pohitel nazaj na pozorišče boja.

Najprej je le naglo pregledal bojišče. V prvih minutah se ni niti ozrl za orožjem. Mislil je samo na Celijo. Najmanjša izmed treh postav v snegu je bila postava tistega Kogmoloka, ki ga je bil najprej pobil s kre-

*Zobni kamen
bo odstranjen
v najkrajšem
času!*

Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

Se zanimivejše je tolmačenje, ki izvzema iz zaštite dolgove kmetov nasproti siromašnim upnikom, ki nimajo svoje imovine niti drugih dohodkov za nujno vzdrževanje. Siromašnost ugotovi sodišče na upnikovo zahtevo. Novo tolmačenje zdaj razteza to ugodnost tudi na dolgove po poglavju 7. uredbe na dolžna razmerja iz agrarne reforme.

Po novem tolmačenju uredbe so pri ocenjevanju premoženjskega stanja upnikovega kakor tudi dolžnikovega dolžni denarni zavodi dostaviti sodišču na njegovo zahtevo podatke o upnikovem in dolžnikovem imovinskem stanju brez ozira na čuvanje poslovne tajnosti.

O izterjevanju dospelih obrokov pravi uradno tolmačenje: smatra se, da je upnik pisмено opominjal svojega dolžnika, kadar je priporočeno pismo, naslovljeno na dolžnika, izročil pošti.

ČRNICE

Mihec: »To so črnice!«

Stric: »Da, Mihec!«

Mihec: »Pa saj so rdeče!«

Stric: »No, seveda, ko so pa še zelene!«

pelom. Temu je zdaj vzel bašlik iz kože morskega psa, neke vrste kučmo z ovratno ruto. Potem je začel Filip mrtveca slačiti. Vsa obleka od kožuhovinastega plašča do mokasinov iz kože severnega jelena je bila razmerno nova. Z oblačili v rokah je pohitel Filip nazaj k dekletu. Zdaj ni bil trenutek za rahločutnost. Obleka je bila božji dar, čeprav je bila potegnjena z mrtvega Eskima. Celijine oči so žarele od veselja, ko ji je Filip prinesel oblačilo. Silno ga je pretreslo, ko je videl, kako malo plašna je bila v tej uri največje nevarnosti. Hitro se je začela oblačiti.

Filip se je še enkrat vrnil k Eskimom. Vsi trije so bili mrtvi. Eden je imel luknjico v čelu prav med očmi, a drugemu so bili udarci s krepelcem razbili lobanjo. Filipova roka je božala Celijin revolverček — otroško igračko, kakor ga je bil zasmehljivo imenovala. Ta revolverček mu je bil rešil življenje, ta in pa krepelce, ki se pa Filip ni toliko menil zanj.

Možu, ki ga je bil pobil z golo pestjo, je vzel Filip zase bašlik in kožuhovinasti površnik — temiak, kakor ga imenujejo Eskimi. V temiaku ni žepov, toda ob pasu je imel vsak izmed treh mrtvih mož svojo torbo iz kitje kože. Filip je postavil vse tri torbe skupaj na sneg, preden je začel iskati orožje. Našel je pol ducata morilnih malih sulic in dva noža. Roka mrtvega Eskima, ki je bila pravkar hotela umoriti Filipa, a ga je rešil Celijin revolver, je še držala nož. Filip je vzel ta nož, ker je bil daljši in ostrejši od drugega. Potem je pregledal vsebino vseh motvoza iz črevesja severnega jelena in dveh torb. V vsaki sta bila neogibni zvite-

Politični pregled

V torek popoldne

sta prispela na uradni obisk v Pariz angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta.

Z njima je med drugimi angleški zunanji minister lord Halifax. Angleškima vladarjema je bil prirejen nad vse veličasten sprejem. Ob tej priliki bo imel lord Halifax razgovore s francoskimi državniki. Kakor zatrjujejo, se bo razgovor vrtil okoli polžaja v Španiji, položaja na Češkoslovaškem in zblizanja z Italijo.

»Yorkische Post«, glasilo bivšega angleškega zunanjega ministra Edena, objavlja obsežen članek

o nenadnih nemških utrjevalnih delih vzdolž vse zapadne meje,

to jze od Svice pa do Severnega morja. List dobesedno pravi, da je bila francoska pripravilnost priskočiti na pomoč Češkoslovaški, ako bi bila od Nemčije napadena, tisti vzrok, ki je vplival na nemško vlado, da se je odločila nemudno zgraditi trdnjavski pas iz železa in betona vzdolž vse zapadne meje, torej v prvi vrsti ob francosko-nemški meji. Ta utrditev mora biti končana v najkrajšem času. Trdnjave, ki bodo globoko pod zemljo, so začeli z vso paro graditi proti koncu maja. Gradbena dela, kjer je zaposlenih nad 100.000 delavcev, tako hitro napredujejo, da morajo biti v glavnem končana že ob koncu avgusta.

Angleško časopisje poroča, da je bil maršal Blücher imenovan za vrhovnega poveljnika vseh oboroženih sil v Sibiriji.

Ruska vlada je razglasila vojno stanje po vsej srednji in vzhodni Sibiriji.

Iz notranjosti Rusije pa prihajajo poročila o velikih prevozih črt in orožja, ki so vsi usmerjeni na sibirsko železnico in določeni za vzhodno Sibirijo. Te zelo važne odredbe ruske vlade in ruskega generalnega štaba so v tesni zvezi s sporom, ki je nastal na mandžursko-ruski meji, kjer je ena cela divizija ruskih vojakov prekoračila mandžursko mejo, zavzela in zasedla mandžursko obmorno trdnjavo in se zdaj navzlic pritisku Japonske na noben način noče umakniti. Angleško časopisje pristavlja, da ima vtisk, kakor da bi

se Rusija počasi pripravljala, da poseže v kitajsko-japonsko vojno na strani Kitajske.

Nedavno so vpadle ruske čete na mandžursko ozemlje, zaradi česar se je

napetost med Rusijo in Japonsko zelo poostrila.

Mandžurska oblastva brez uspeha zahtevajo, naj se Rusi umaknejo. Na Japonskem so zaradi odločnega nastopa Rusije zelo vznemirjeni, vendar upajo, da se bo spor mirno rešil, čeprav vse kaže na to, da namerava Rusija priti na pomoč Kitajcem in začeti vojno z Japonsko.

Po vesti iz Burgosa

so frankovci na teruelski fronti dosegli znatne uspehe

in napredujejo proti Saguntu. Republikanci se čvrsto upirajo, a proti premoči ne morejo dosti opraviti.

S kitajskih bojišč ni posebnih vesti. Zadnje dni so

japonska letala ponovno bombardirala Kanton

in napravila veliko škodo. Število žrtev pa je majhno, ker v mestu ni več mnogo ljudi.

D O P I S I

LJUTOMER. V nedeljo 17. t. m. je mestna godba izročila svojemu namestnemu kapelniku g. Lebariču, posestniku na Kamensčaku, častno društveno diplomu za vestno 50-letno glasbeno delovanje. Pri tukajšnji mestni godbi sodeluje že vztrajno ves čas društvenega obstoja kot spreten klarinetist in korakal še strumno s svojimi mlajšimi tovariši kljub visoki starosti 73 let. Pred svetovno vojno je odlikovanec vzdrževal sam svoje godbo, ki je pa zaradi pomanjkanja godcev po vojni prenehala. G. jubilarntu še mnogo uspehov!

Gospodarstvo

Sejmi

25. julija: Dobrovnik, Kočevje, Kozje, Mežica, Slov. Bistrica, Velika Loka, Žalec; 26. julija: Metlika, Cerknica, Domžale, Le-

naslednjem trenutku je naglo pojasnil Celijo, da je še več sovražnikov v bližini in da morata čim prej bežati. Privezal si je eno izmed eskimskih torb ob pas, prijel svoje krpelo in po kratkem oklevanju vzela eno izmed sulic padlih Kogmolokov. Sicer si še ni mogel predstavljati, kako bi mogel rabiti to orožje, ker je bilo pretanko, da bi ga mogel rabiti pri spopadu. V roki Kogmoloka je bila smrtno orožje v razdalji nad sto metrov. Morda bi mogel na razdaljo desetih ali dvajsetih korakov tudi Filip uspešno vreči sulico. S trdnim sklepom, da bo v naslednjem boju sflala ob njegovi strani, je še Celija vzela eno izmed harpunov.

Držeča se za roki sta jo ubrala natančno proti severu. V tej smeri sta upala najti koč. Kolikor se je Filip spominjal, je bilo gotovo, da ni bila oddaljena od Bramove trdnjave več kakor osem do deset milj. Kako zelo je zdaj obžaloval, da si ni bil natančno zapomnil zadnjega dela poti, ki jo je bil napravil z Bramom. Vsekakor se je natančno spominjal, kjer sta bila tedaj prišla v gozd — in komaj pol ure pozneje sta bila našletela na koč.

Filip in Celija sta bila zdaj toplo oblečena. Njuna nasledna najnujnejša skrb je bila, kako pobegniti Eskimom. Najpozneje čez pol ure, morda pa že tudi prej, bodo sovražniki našli svoje mrtvece. To je neogibno. Kogmoloki, ki se bližajo z vzhoda in zapada, bodo našleteli najnujnejšo sled in bodo po tej sledi prispeli na bojišče. Javno je, da bodo izkušali dognati vzrok zmagostavnega krika, ki se pa potem ni ponovil. K temu prihaja še dejstvo, da se Celijine nožice v mokasinih, ki so

skovec, Radovljica (samo blagovni), Sv. Križ pri Ljutomeru, Višnja gora;

27. julija: Teharje, Toplice pri Novem mestu, Vrh (logaški srez), Beltinci;

28. julija: Lendava, Vrnika;

31. julija: Dol pri Hrastniku, Konjice, Marenberg, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Zagorje (šmarnski srez).

Tedenski tržni pregled

GOVED IN SVINJE. Na sejmu v Ptujju so se trgovali za kg žive teže: voli po 4.60 do 5.50, krave po 2.70 do 5, bikji po 3.50 do 4.50, junci po 3.25 do 4.50, telice po 3.50 do 5.50, teleta po 6 do 6.75; pršutarji po 8, debele svinje po 8 din. Konji so bili po 900 do 5000, žrebeta po 1200 do 2300 in mladi prasci 6 do 12 tednov stari po 70 do 140 din za glavo.

SIROVE KOŽE. Na sejmu v Kranju so se trgovali: goveje po 12, telečje po 12 in svinjske po 8 din kg.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo) dne 19. t. m.:

1. holandski goldinar za 23.95 do 24.10 din;

1. nemško marko za 17.48 do 17.62 din;

1. angleški funt za 214.01 do 216.17 din;

1. ameriški dolar za 43.21 do 43.57 din;

100 francoskih frankov za 119.96 do 121.40

dinarjev;

100 češkoslovaških kron za 150.43 do 151.54

dinarjev;

100 italijanskih lir za 228.20 do 231.28 din.

Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 480 din. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 14.80 din.

Drobne vesti

»Nava drobnja o odložitvi plačil pri denarnih zavodih.« V »Stužbenih novinah« od 12. tm. je objavljena uredba o odložitvi plačil. Po tej uredbi more minister za trgovino in industrijo odobriti denarnemu zavodu, ki je aktiven, pa ne more izvrševati svojih obveznosti, odložitve plačil. V primeru, da gre za denarni zavod, ki ima nad 10 milijonov vlog, bo minister prej, kakor bo izdal rešitev, zaslial Narodno banko. Odložitve plačil bo mogoče dovoliti za dobo enega leta. Ako pa bodo zahtevale razmere, bo minister mogel odložitve plačil podaljšati največ še za eno leto. Odložitve plačil bo veljala le za obveznosti, ki nastanejo prej, kakor bo vložena prošnja za odložitve. Za obresti in ostale pripadke zavodovih obveznosti bo mogel minister odobriti odložitve le za največ šest

motvoza iz črevesja severnega jelenā in druga manjša nepremočljiva usnjata mošnja s tvarino za napravlanje ognja. Nobeden izmed treh ni imel pri sebi živil. To dejstvo je bilo neovrgljiv dokaz, za to, da se je bila glavna četa utaborila nekje v bližini.

Filip je pravkar končal pregledovanje, ko je opazil prihajati k njemu, Celijo. Kljub skrajno resnemu položaju se pri pogledu nanjo ni mogel ubraniti smehljaja. Že na razdaljo dvajsetih metrov bi jo bil lahko celo od spredaj smatral za Eskima. Kajti bašlik iz kože morskega psa je bil tako širok, da je skoro čisto zakrival njen obraz. Filipova prva briga je bila, da ji je zavihal široki rob kučme. Potem je potegnil Celijino debelo kito izza plašča in jo razplētel, da so jo njeni lasje obdajali ko svetlobleščeči se plašč. Tudi na razdaljo sto metrov je bilo zdaj nemogoče, da bi jo sovražniki smatrali za moža. Če bosta zašla v zasēdo, bo vsaj ona varna pred sulicami.

Celija je komaj videla, kaj je počel Filip. Strmela je v mrtvece — molčeči dokaz nevarnosti, ki jima je bila grozila, in strašnega boja, ki ga je bil moral izvojevati Filip. Stresla se je od groze in se naslonila na njegove prsi. V tistem trenutku je pozabil Filip, da ni smel izgubljati dragocenih sekund. Vedel je samo, da so ga njene roke čvrsteje in čvrsteje objemale okoli vratu, da je šepetala njegovo ime in da so njeni mehki lasje padali na njegove roke.

Nepomembna malenkost je spet zbudila Filipa v resničnost. Z vejice drevesa je padlo pogišče snega na njegove rame. To ga je spreletelo kakor dotik mrtvaške roke, in v

dvakrat preveliki zanj, tako vdirajo v sneg, da morajo Eskimi takoj uganiti, da je to ženska sled. Filip je spoznal, da je zanju samo ena verjetnost izhoda. Ne moreta uiti zasledovalcem z zvijačo, ne moreta se jim skriti. Njuna rešitev je odvisna od števila sovražnikov. Če so samo trije ali štirje, ne bodo napadli na prostem. Za ta primer se mora Filip varovati zasede in ponoči poiskati zatočišče, ki naj ju obvaruje presenečenja.

Filip je pogledal Celijo. Pogumno je korakala ob njegovi strani, držečo svojo roko v njegovi; in se je pokorila njegovemu vodstvu z otroškim zaupanjem. Filip je opazil, kako se je njena druga roka oklepala sulice, s katero se je bila oborožila. Tudi Celija je pripravljena za boj. Za takšno žensko mora moč zmagati, je pomislil Filip.

Četrť ure sta korakala tako hitro, kolikor je Celija mogla. Filip se je zanašal, da so korakali Eskimi, katerih vprašalni krik sta bila slišala, naravnost proti kraju, s kate-rega se je bil zaslial prvi krvni krik. Zato je stremel za tem, da bi se, čim bolj oddaljil od sovražnikov, preden ju ne začnejo zasledovati po njihnih sledovih. Tako bi ostali Eskimi zadaj, in lažje je nadzorovati sled za seboj kakor pa paziti na zasedo.

Celija in Filip sta hodila že kake pol ure, ko sta našletela na sled v snegu. Stopinje so bile od krpelj. Ko se je bil Filip sklonil k sledi, je postal nemiren. Oni trije Eskimi niso nosili krpelj. To pa ni bilo tisto, kar je presenetilo in vznemirilo Filipa, zakaj sneg je bil trd in v mokasinih je bilo lahko hoditi po njem.

(Dalec pribodnjē.)

mesecev. Od odložitve plačil bo mogoče izvzeti manjše vloge, katerih višino bo glede na značaj posameznega zavoda določil minister. Za čas odložitve plačil upnikom ne bo dovoljeno, da si nasproti zavodu zavarujejo svoje terjatve. Plačilo teh terjatev se bo moglo vršiti le po določbah te uredbe. Dovoljena pa je kompenzacija terjatev z dolgovi pod istimi pogoji kakor v prisilni poravnavi izven konkurza. Pri zadrukah v času odložitve plačil ne bo mogoče odpovedati članstva in deležev, roki za odpoved in jamstva, ki bodo v teku, bodo prekinjeni.

Uredba o prenosu lastnine nepremičnin. Pravosodni minister je v sporazumu z ministri za kmetijstvo, za vojsko in mornarico in za notranje zadeve izdal uredbo, po kateri se zakonska uredba o omejitvi prenosa lastnine nepremičnin na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani izpremeni in izpopolni v naslednjem smislu: Člen 1. se glasi: Na ozemlju vseh sreskih sodišč v območju okrožnih sodišč v Mariboru, Murški Soboti, Celju, Ljubljani in Novem mestu je dovoljen prenos lastnine nepremičnin na osnovi pravnih poslov med živimi samo po pristanku komisije za dovoljevanje prenosa lastnine nepremičnin, kakor je določa člen 7. To velja tudi za primer, da se nepremičnine dajo v zakup za dobo preko 5 let. Členu 10. se doda naslednji novi stavek: V primeru dvoma da je prenos lastnine nepremičnin v nasprotju s koristmi državne obrambe, bo komisija zahtevala od poveljnika divizijske oblasti, v katere območju je nepremičnina, da poda svoje mnenje.

Prevažanje čebel na ajdovo pašo. »Službeni list dravske banovine« od 13. t. m. pri naša banovo naredbo o prevažanju čebel na ajdovo pašo na območju srezov Lendave, Ljutomer, Maribora desni breg, Murske Sobotice, Ptuj in Škofje Loke. V teh srezih se smejo čebele postavljati na ajdovo pašo samo na določena stojišča in na posamezna stojišča samo določeno število čebelnih panjev. Postavljati pa jih smejo na ajdovo pašo le čebelarji, ki se jim prizna pravica po določbah te uredbe. Kdor namerava pripeljati čebele na ajdovo pašo, pa nima še odkazanega stojišča mora to stojišče prijaviti sreskemu načelstvu. Stojišča se dovoljujejo na podlagi seznama stojišč za ajdovo pašo, ki jih določi banska uprava. Z novo uredbo je za navedene sreze razveljavljena naredba o prevažanju čebel na ajdovo pašo z dne 23. junija leta 1936.

= V juniju so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za poltretji milijon. Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v juniju za 2.544.058 din na 1.073.390.080 din. Vloge na knjižice so sicer padle za 1,6 milijona na 634,8 milijona, zato pa so narasle vloge v tekočem računu za 4,2 milijona dinarjev na 438,5 milijona. Število vlagateljev na knjižice je naraslo za 124, v tekočem računu pa za 2 in je znašalo skupno 134.058. Vloge na knjižice so narasle pri sedmih, v tekočem računu pri 11, skupno vlogi pri devetih hranilnicah. Število vlagateljev pa je naraslo v vsaki skupini pri šestih hranilnicah. Treba je omeniti, da se pri hranilnicah pripisujejo obresti vlagateljem šele na koncu leta. V primeri s stanjem ob koncu leta 1937. se kaže porast 33.449.433 din. Povečanje zaupanja je utemeljeno zlasti v tem, da je dala Narodna banka na razpolago hranilnicam kredite za izplačila vlagateljem. Sicer pa se opaža izboljšanje položaja pri denarnih zavodih vseh vrst.

Domače novosti

Zahteve narodnih železničarjev. V Sarajevu je bil te dni dvajseti shod Združenja narodnih železničarjev in brodarjev. Shod je vodil podpredsednik Josip Simončič. Udeležence je pozdravil tudi prometni minister dr. Spaho in obljubil v svojem govoru, da se bo zavzel za gmotne zahteve železničarjev. Izrazil je upanje, da bo željam železničarjev ustrezno v najkrajšem času. Iz poročila tajnika je razvidno, da šteje združenje 35.000 članov. Obširna resolucija zahteva, naj se povišajo plače vsega železniškega osebja po stvarnih potrebah in težavnosti službe, pri čemer naj se upošteva podražitev življenjskih potrebščin, ki znaša v zadnjih letih 40 odstotkov. Razen tega naj se proračun o državnih prometnih ustanovah izloči iz splošnega državnega proračuna. Povišanje plač naj se izvede takoj, obenem pa naj se dopolni tudi zakon o prometnem osebju sporazumno z Združenjem nacionalnih železničarjev in brodarjev. Na koncu je bila izvoljena nova uprava s predsednikom Vladimirom Žakičem.

* V nedeljo 24. t. m. vsi na sokolsko tombolo na Bledu. Dobitki vredni 15.000 Din.

»Kako svetlo bela je tvoja jopica, in ... kako dehtiš po svežosti in čistosti...«
»Čemu toliko hvale! Moja mamica me je navadila, da perem vse samo z dobrim terpentinovim milom Zlatorog. Čudovita čistilna moč ima in kako izdatno je! Z njim oprano perilo je belo kot sneg, mehko-voljno in poduhteva po gozdnem vzduhu.«

TERPENTINOVO MILO
Zlatorog

* Sladkorja bomo imeli dovolj do novega pridelka. Iz Beograda poročajo, da je bilo v začetku julija v sladkornih tvornicah na zalogi 1540 vagonov sladkorja, izven tvornic pa 288 vagonov, tako da je bilo vsega na razpolago 1828 vagonov. Ta sladkor bo zadostoval za potrebe do začetka septembra. Letos bodo sladkorne tvornice zelo zgodaj začele predelovati sladkorno peso. Računajo s tem, da bo novi sladkor prišel na trg že v začetku septembra.

* Kdaj bodo volitve. Na shodu pri Sv. Trojici v Slov. goricah je rekel notranji minister dr. Anton Korošec: »Na to vprašanje se še danes ne more odgovoriti. Lahko pa rečemo s sv. pismom: »Bodite pripravljeni, ker ne vemo ne ure ne dneva.« Gotovo pa je, da volitev jutri še ne bo, kakor je rekel predsednik vlade v Južni Srbiji.«

VAŠKI APOSTOL

PO L. GANGHOFERJU PREBREDIL B. R.

Bila je prav burno oblečena. Pod butaro so se ji razpustili lasje in ji padali kakor črna val na drobni hrbet.

Kup snega ji je zaprl pot. Hotela je zlesti čezenj, pa se je pogreznila do prsi v sneg.

»Hej, punca! Ali naj ti pomagam?«

Zaradi butare pač ni mogla takoj obrniti obraza. Samo z roko je odmahnila, da ne potrebuje pomoči. Kakor bi bila zbrala vse moči, je zlezla urno iz snega in potem skočila na globoko stezo na drugi strani grička, ki jo je čisto zakril Janezovim očem.

»Ta pa čarovnica? Če bi znala čarati, bi si najprej pričarala sežanj drv pred svojo bajto. Ne bi se potikala po gozdu in pobirala starih vej!«

Stopil je v gozd. Nekaj časa se je držal pri drevju in je križal pot mlade »čarovnice«. Potem si je dejal: »Nožice pa ima kakor otrok!« Nazadnje je še on prišel do grička. Preden je skočil z njega, je dolgo čakal in prisluškoval. V starem gozdu je bilo vse tiho. Spustil se je na stezo, ki je bila med visokimi zakopi izvožena in gladka kakor led. In ko je spet zavil kvišku je iznova prisluškoval. Pri tem je pomislil, kaj bi bilo, če bi se za njem kdo pripeljal z velikimi sanmi po hribu navzdol. Sneg je bil na obeh straneh kolovoza kakor strm, gladek zid, ki ni dajal nogam opora.

Toda zdaj se je že mračilo in ni bilo verjetno, da bi še kdo prišel tod s sanmi.

Se dobro uro je moral Janez stopati v breg, preden je prišel do jase, kjer so delali drvarji za njegovega očeta. V gozdu in na poseki ni bilo čuti glasu. Le časih je padel s kakšnega drevesa sneg. Pozni večer ni bil temen, komaj kakor mrak. Vse je bilo od snega nekako sivkasto. Samo nebo je bilo črno in zvezde žareče zlate.

Med potjo je Janez pogosto pogledal k tem zvezdam, pa jih ni videl. Videl je samo obraz svoje Julke in njene ustnice, ki znajo tako lepo poljubljati.

Pridušeni glasovi, podobni pesmi, so mu od nekod prizveneli. Nekaj sto korakov dalje je bila drvarska kočja, in skozi razpoke v njenih stenah se je videl odsev ognja. Drvarji so si kuhali večerjo. Že na daleč je zaduhal Janez vonj po masti.

Eden izmed njih je sedel pred kočjo. Bil je velik in močan, pravi orjak.

»Dober večer, Peter!«

»Bog ga daj!«

Ta orjak pa je imel glas, ki je bil skoraj otroški. Počasni je govoril, kakor bi bila vsaka beseda zlatnik, in mu ne bila hotela iti z jezika.

»Zakaj pa nisi v koči?« ga je vprašal Gozdnikov Janez.

»Preveč klepetajo. Saj jih poznaš! Meni pa to ni prav všeč.«

»Toda kaj delaš tu zunaj? Saj je hladno!«
»Malo berem v nebeški knjigi,« je dejal in pokazal pod nebo. »Pa premišljam, kaj prav za prav morajo biti zvezde, in kaksne so v resnici.«

Janez se je posmejal. »To moraš pa iz šola vedeti. Nebeška telesa so, kakor je naša zemlja.«

Orjak pa je počasi odkimal. »Tako pravijo ljudje. Pa jim ne verjamem. Saj pade najmanjši kamenček na tla, če ga izpustiš, pa bi morale tudi zvezde. A zmerom ostanejo tam, kjer so. Nekaj drugega morajo biti zvezde.«
»Kaj pa?«

»Poglej, prijatelj!« — Peter je počasi dvignil prst. — »Dosti ljudi je dobrih, nekateri so pa tudi slabi. Zato se je bog v svoji dobroti grešnih duš usmilil in jim v noči, ko jim slaba vest ne da spati, malo pokaže, kako je v nebesih. Zdi se mi, da bodo zvezde majhne luknje v nebeških tleh. Skozi nje se vidi na zemljo nebeški blesk. Če boš malo dalje gledal zvezde, si boš tudi ti tako mislil.«

Janez se je zagledal v isketajoče se iskriče na nebu, kakor bi ga bile prevzele resno misljene Pitrove besede, potem pa je sanjavo rekel:

»Pa res, če jih človek tako gleda, si ne more drugače misliti.«

Oba sta potem molčala in strelala v brezdanjo noč.

V koči pa so klepetali in rogovili drvarji. Čulo se je tudi zvenenje ponev in prasketanje goreče grmade na ognjišču.

* **Minister za socialno politiko in narodno zdravje** med westfalskimi rojaki. Iz Düsseldorfa nam pišejo, da je v začetku tega meseca obiskal naše rojake na Westfalskem minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetković in bil prijazno sprejet. Odobril je rojakom tudi podporo 50.000 dinarjev. S tem denarjem bo poslanih nekaj sto otrok naših rojakov v Nemčiji na počitnice v domovino.

* **»Človeka zazebe pri srcu...«** V Clevelandu v Ameriki izhaja slovenski list »Nova doba«. Je glasilo Jugoslovenske katoliške jednote, v kateri je včlanjen velik del naših izseljencev. V nedavni številki, ki smo jo dobili v Evropo, je objavila topel članek o bratski Češkoslovaški. V tem članku poudarja med drugim: »Kar toplo je človeku pri srcu, ko čita v velikih ameriških časopisih prijateljsko pisane članke o Češkoslovaški, ki je v teh hudih časih modro, pa odločno in junaško pokazala, da hoče braniti svojo neodvisnost in demokracijo. Na drugi strani pa zazebe človeka pri srcu, ko čita poročila nekih ljubljanskih listov o češkoslovaškem položaju, tako so ta poročila hladna in brezbarvna.«

* **Podružnica Slovenskega planinskega društva v Gorju pri Bledu** priredi v nedeljo 24. t. m. običajni skupni izlet vseh društev v Vrata in Aljažev dom, kjer bo ob 11. dopoldne sv. maša za izletnike. Vabljeni vsi člani in občani. Odhod s postajališča Podhoma ob 7. uri zjutraj, povratek poljuben.

* **Nagradno tekmovanje jugoslovenskih harmonikarjev** na ljubljanskem velesojmu bo letos na nedeljo 11. septembra. Tekmovalo se bo v sedmih skupinah: diatonična harmonika, kromatična harmonika, mladinsko tekmovanje za tekmovalce do 10 leta starosti na diatonični ali kromatični harmoniki, profesionalci, proizvajalci in trgovci harmonik, ansambli, tekmovanje za prehodni pokal na diatonični in kromatični harmoniki in za naslov jugoslovenskega prvaka za leto 1938 in 1929., posebna skupina za one igralce, ki so na dosedanjih tekmovanjih že prejeli kako nagrado. Prijavni rok bo zaključen 1. septembra. Prijave sprejema urad ljubljanskega velesoja, ki pošlje na željo vsa zavezna navodila brezplačno.

* **Ustavitev obratovanja v libojskem premogovniku.** Prejeli smo: Premogovnik v Libojah je nehal obratovati zaradi izčrpanja premogovnih plasti do meje, čeprav je premoga tukaj v izobilju. Zgodilo se je pa to

zavoljo nesoglasja med sedanjimi najemniki in Trboveljsko premogokopno družbo. Kaj pa naj zdaj store izčrpani stari rudarji? Gre za osemdeset rudarjev in zato pozivamo oblastva, naj store potrebno, da se bo delo nadaljevalo in ne bodo rudarji z družinskimi člani vred zaradi koristi onih, ki imajo že vsega dovolj, ostali lačni na cesti.

* **Na Kozjaku bodo streljali proti toči.** Pri Sv. Križu na Kozjaku je v teku priprava za postavitev dveh poskusnih postaj za streljanje proti toči. Prvo postavi grof d' Avernas, ki se baje z uspehom bori proti toči že več let na svojem glavnem posestvu onstran meje. Za drugo postajo pa se je odločil posestnik Filip Galunder.

* **Ustanovitev podružnice narodne strokovne zveze v Slovenjgradcu.** Kakor poročajo iz Slovenjgradca, je bil tam ustanovni občni zbor podružnice Narodne strokovne zveze Udeležba delavstva iz vseh slovenjgraških obratov je bila zelo velika. V imenu pripravljalnega odbora je zbor vodil g. Bogdan Pušenjak. V izčrpnem govoru je orisal zgodovino Narodne strokovne zveze, ki letos slavi 30letnico obstoja in dela. Razložil je program in smotre tega delavskega strokovnega društva ter govoril o glavnih nalogah nove slovenjgraške podružnice. Njegova izvajanja so bila sprejeta od vseh poslušalcev z velikim odobravanjem. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen prvi odbor z g. Pušenjakom kot predsednikom.

* **Sokolske kroje,** kompletno izdelane kakor tudi samo sukno in posamezne predmete nudi po ugodni ceni Stermecki — Celje.

* **Mladeniči rekruti,** ki ste potrjeni, pa imate skrajšan rok službe, želite čimprej vstopiti v kader ali odložitj službo v kadru informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

* **Ogenj v Tomačevem.** Nedavno je nastal velik požar na polju tik ceste v Tomačevem. Vnel se je kozolec posestnika Ludvika Završnika iz Tomačevega, v katerem je bilo mnogo pšenice in rži. Kozolec z žitom je pogorel do tal.

* **Sprejem v podčastniške šole.** Inženjerska in artilerijska podčastniška šola (starost od 18 do 21 let); Strokovna mornariška in po-

morska vazduhoplovna (od 18 do 20 let); Strojna mornariška (od 15½ do 18½ leta starosti). Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismen odgovor je priložiti kolek za 6 din.

* **15letna deklica žrtev elektrike.** V Mariborski koči se je zgodila huda nesreča, kate-re žrtev je postala 15letna hčerka postajnega načelnika v Konjicah g. Sajovica. Deklica je po nesreči prišla v stik z električnim tokom in padla v nezavest. Zdravniška pomoč je ni mogla več rešiti. Prizadetim staršem iskreno sožalje!

* **Zrtev strele.** Nedavno je divjala okoli Male nedelje strašna nevihta, med katero je postala žrtev strele posestnica Terezija Karbova, po domače Kotnikova, v Kuršencih. Pokojnici bodi ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskrene sožalje!

* **S strehe je padel.** Iz Kranja so prepeljali v ljubljansko bolnišnico delavca Antona Ločniškarja. Ločniškar je delal na strehi, kjer pa mu je spodrsnilo in je padel na tla. Obležal je nezavesten in je po prevozu v bolnišnico umrl.

* **Neurje nad moravško dolino** Te dni je delala del moravške doline silna nezdoga. Med silnim grmenjem se je vsula debela deča, ki je skoro pol ure neusmiljeno klestila. To, kolikor ga niso že poželi, je zbito v tla in ga bodo morali pokositi. Uničeni so vsi poljski pridełki. Najhuje je prizadeto selo Kožek. Nevihta je divjala dalje proti Prikrnici, Preserju in Gradišču, kjer je treščilo v Jernejevčev kozolec, ki je poln žita pogorel do tal. Opustošene so tudi Svinje, Imenje, Dole in Vrhe.

* **Sestrico reševal, pa je sam utonil.** V betnjavski ribnik sta se šla kopat te dni 10letni Polde Mlinarič in njegova 9letna sestra Inga, iz Jezerske ulice v Mariboru. Izbrala pa sta si po nesreči za kopanje najgloblje mesto. Ko se je deklica slekla in stopila v vodo, se je nenadno pogreznila pod gladino. Njen bratec se je naglo pognal za sestrico, da bi jo rešil, toda tudi on je izginil pod vodo. V tem trenutku je prišel mimo neki moški. Ko je opazil nesrečo, je naglo planil v ribnik in se potopil za obema. Deklico je potegnil iz vode še živo, dečka pa ni mogel najti. Takrat je prišla mimo orožniška patrolja iz Studencev. Podnarednik Blaž Merc je hitro zgrabil drog in z njim iskal po dnu ribnika in res se mu je posrečilo najti dečka, tako da ga je poteg-

Janez je začel čutiti zimski mrz. »Pojdiva poter,« je dejal. »Mene že pošteno zebe.«

»Mene pa nič. Kadar takole premišljujem, mi postane kar toplo.«

Zdaj pa se je Janez zasmejal. »Tole bi bilo nekaj za siromake. Ti morajo najbrž dosti misliti in si potem prihranijo drva.« Stopil je v kočo.

Poleg široke kuhinje je bila še majhna čumnata. Tu sta Gozdnik in njegov sin prenočevala, če sta prišla ponoči pogledat, kako napreduje delo. Komaj za postelje, mizo in dva stola je bilo prostora v tej čumnati. Janez si je prižgal luč in zakuril v pečici, da bi si na njej kakšno malenkost skuhal. Potem pa se je spomnil župnikovega naročila.

»Peter!«

Težki koraki, da so tla zabobnela. Peter se je pokazal med vrati. Moral se je globoko skloniti, da se ni zadel ob podboj. Tudi v čumnati ni mogel zravnati stati, tako nisek je bil strop. Bil je za dobro glavo večji od Janeza, čeprav tudi tega ne bi bili mogli šteti med majhne. Pa njegova prsa, ki so bila kakor sod, mogočna razmena in debele roke. Vse je bilo tako pretirano, tako brez pravih oblik, da se je zdelo skoraj smešno. Tudi njegov obraz je bil tak. Širok, koščen, brez brade, z nizkim, robotim čelom, nos pa potlačen, lasje rjavkasti in ušesa štrleča v stran. In čeprav je bil Peter komaj za leto dni starejši od Janeza, je bilo vendar vse na njem nekako starčevsko. Skoraj neprijeten vtisk, ki ga je kazal njegov obraz, so čutiljevale le njegove sinje, nekoliko sanjave oči in mirna usta. Peter je bil eden tistih nesrečnih ljudi, ki so ustvarjeni tako, da se

jim ženske smejejo. Se najgrše se ne zmenijo zanje.

In poleg vsega Peter še ni dosti gledal na svojo vnanost. Seveda, bil je v svoji delovni obleki. Toda bil je dobro plačan in bi si bil lahko kupil kaj boljšega. Zlasti njegovi čevlji, — čolni, bi bilo zanje primernejše ime.

»Kaj bi pa še rad?« je vprašal Janeza z otroškim glasom. In ker se mu menda ni preveč ljubilo pod stropom sklanjati glave, ni sedel.

»Gospoda župnika sem srečal.« Janez je utihnil. Zdaj pri luči je šele opazil, da ima Peter na obrazu krvavo prasko. »Kaj pa je bilo?«

»Kaj? Nič.«

»Saj si čisto krvavi!«

»Ne, nič hudega ni.« Peter se je pogladil po licu. »Veš, malo so se sprli prismojeni fantje. Prigovarjal sem jim, naj bodo med seboj prijatelji. Saj bi bilo tako lepo, če bi bil mir na svetu. No, pa so se pognali name. Še čutil nisem. Kaj pa si pravkar pripovedoval o gospodu župniku?«

»Zvedel je, kaj je bilo zadnjo nedeljo v gostilni.«

»Tako?« Peter se je posmejal. »Pa si ga moral malo pomiriti, kaj?«

»Da, pa je gospod župnik rekel, da pridi pojutrišnjem, v nedeljo k njemu v župnišče.«

»Tako? No, pa pojdem. K njemu grem zmerom rad. Dosti me je že naučil. Pa tako potrpežljiv je v spovednici. Saj potrebujem dosti časa, da se vsega spomnim.«

»Tisto pa žel!« Janeza je moral spet posiliti smeh. »Tvoje grehe bi vse lahko v žepu nesel.«

»Nikar ni govori takoi!« Peter se je zresnil. »Vsakdo bi bil lahko boljši, kakor je. Samo Jezus je bil čisto dober. Po njem se moramo ravnati. Ljubite se med seboj, je rekel. In dokler ni ljubezni v ljudeh, ne sme nihče reči sam o sebi: jaz sem dober in nimam grehov.«

Janez je zdaj rajši molčal. Iz izkušnje je že vedel, da je pri Petru vsak ugovor nevaren. Potem bi se utegnil razplesti pogovor, ki bi trajal do jutra.

Tako sta nekaj časa oba v čumnati molčala. Janez je pristavil lonec vode in spustil vanj kos prekajenega mesa, ki ga je bil prinesel s seboj. Izenada pa je vprašal:

»Ali si že slišal, kaj so napravili fantje Kajžarici?«

Peter ni takoj odgovoril. »Da, slišal sem o tem. Saj sem jaz siroti potem popravil dimnik. In glej,« njegov glas se je tresel, »tu boš imel takoj vzgled, da še nisem pri tistih, ki so dobri. Kdor je resnično dober, mora enako gledati na prijatelje in sovražnike.«

»To bi bilo pa le prehudo, ali se ti ne zdi?«

»Prehudo ne, toda težavno je res, kakor sem sam izkusil. Na fantih, ki so zaigrali to komedijo. Prijelo me je, da bi bil nekatere pošteno premlatil.« Iztegnil je pesti pred se.

»Če bi jaz vedel, kdo je bil, bi si jih tudi izposodil. Take reči pa meni niso prav vseč.«

»Da, tako je!« Te besede je Peter rekel s tako vnmemo, da je kar pozabil na svoj prirojeni mir. »Takšnih hudobij ne bi smel nihče delati. In Naniki še posebno ne!« Mislil je Kajžarico, ki ji je bilo Ana ime! »Dobra ženska je.«

nil iz vode. Skušal ga je spraviti k zavesti z umetnim dihanjem, vendar zaman. Fantek je bil mrtev. Deklico, ki je bila tudi nezavestna, so prepeljali v bolnišnico, ji izpraznilo želodec in spravili k zavesti. Šele okrog polnočnega so bili domači obveščeni o nesreči. Nesreča je povzročila splošno sočutje.

*** Smrt v premogovnem rovu.** Terezija, največja delavska kolonija v Trbovljah, je bila v soboto zvečer prizorišče žalosti. Delavci Brinar Slavko, Holešek Alojz in Umek Franc so šli v soboto popoldne na delo v rov Terezijo. Brinar je pravkar pripravil, da na skrajnem koncu rova podpre strop z novim prečnikom in podpornikom, ko se je nad njim zazibala rovska stena in debela peščena plast je zgrmela nanj ter ga zasula. Rudniški obrat je nemudoma odredil reševalna dela. Po dveurnem naporu so potegnili ponesečenca mrtvega izpod ruševin. Pokojni Brinar je štel 23 let in je šele pred kratkim odslužil svoj vojaški rok. Bil je skromen in priden mladenič. Za pokojnim Slavkom žalujejo strti starši, zaročenka, tovariši in prijatelji katerih je imel Brinar mnogo.

*** Med vožnjo v bolnišnico je izkrvavel.** 16letnega pastirja Bernarda Sternada v Oplotnici je predzadnje nedeljo zvečer napadel neki razgrajč z nožem in ga je ranil v levo ramo. Sternad se je zatekel k domačemu zdravniku, ki mu je rano sešil in ga napotil v mariborsko bolnišnico. Sternad pa se je šele čez dva dni napotil v bolnišnico, kjer pa je zaradi izgube krvi kmalu umrl.

*** Vagon slame je zgorel.** Na postaji v Št. Ilju v Slov. goricah so nakladali delavci trgovca s senom Antona Birkmajerja iz Maribora slamo na vagon. Ko je bil vagon že naložen, je privozil na postajo izredni tovorni vlak iz Maribora za Avstrijo. Iz lokomotive so se usule iskre in padle na suho slamo, ki je naenkrat začela goreti. Zaradi velike vročine in hudega vetra je ogenj zajel ves vagon. Na lice mesta so prišli šentiljski gasilci, ki so požar omejili.

*** Strašna nesreča v Panoviškem gozdu pri Gorici.** Pet Goričanov Josip Sušič, Alojzij Piccolo, Tine Simčič, Ludvik Merlak in železničar Gasela so šli iskat stara razstreliva. Sredi gozda so našli granato. Začeli so razbijati po njej, pa se je granata razpočila. Takoj so bili mrtvi Simčič, Gasela in Piccolo. Ostala dva so sosedje, ki so prihiteli v gozd, ko so zaslišali pok, našli nezavestna v krvi s strašnimi poškodbami po vsem telesu. Oba dva so pripeljali v goriško bolnišnico, kjer

sta kmalu umrli. Granata je tokrat zahtevala naenkrat pet življenj. To je ena izmed največjih nesreč, kar so jih povzročile stare granate iz vsetovne vojne. — Podobna nesreča se je pripetila tudi na Ravnah na Banjški planoti, kjer sta bila žrtvi dva fantka, Tone in Jože Pisk. Tone je bil takoj mrtev, Jože pa je menda pozneje preminil.

*** Nepojasnjena smrt rudarskega paznika.** Iz Idrije pišejo, da so tamkaj v Rudarski ulici v njegovem stanovanju našli mrtvega 50 let starega Antona Vidmarja. Pokojni je bil dolga leta rudar, zadnje čase pa stražar v rudniku. Zdravniška preiskava je menila, da je pokojnika zadela srčna kap. Toda sodna oblastva s to ugotovitvijo niso bila zadovoljna in so odredila preiskavo, ki pa tudi ni dognala pravega vzroka smrti.

*** Smrtna nesreča v Ljubljani.** Ob prometnem kolobarju na Marijinem trgu v Ljubljani je prišlo do hude nesreče. Po Miklošičevi cesti se je pripeljal s kolesom 55-letni trgovski zastopnik Davorin Kugler iz Stožic. V trenutku, ko je križal drugi tramvajski tir, ga je zgrabil tramvajski voz, ki je pravkar pribrazil od olavne pošte, ga odlekel s seboj in ga onkraj kolobarja odvrgl s prebito lobanjo, da je nekaj minut zatem umrl.

*** V ribnik padel in utonil.** Neznankako je padel v enega izmed Treh ribnikov v Mariboru 44letni delavec Anton Merc iz Spodnje Dobrave pri Hočah in utonil. Sodijo, da mu je v vinjenosti spodrsnilo, ko je šel mimo, pa je padel v vodo. Ker ni znal plavati, se ni mogel rešiti.

*** Z drevesa je padel in se ubil.** Huda nesreča je doletela rodbino posestnika Jožeta Kocbeka na Velki. 12letni sin Fran je splezal na češnjo. Ko je bil na vrhu, je pa izgubil ravnotežje in padel. Obležal je z zlomljenim tilnikom mrtev.

*** Zanimivo pismo vlomilca Črepinka.** Tudi vlomilci in tatovi imajo svojo čast in se ne dajo kar tako zmerjati z morilcem. Primer za to trditev je znani vlomilec Franc Črepinko, katerega so sprva osumili, da je on s svojim tovarišem Babičem izvršil znane zločine, ki pa sta jih izvršila Pintarič in Koder. Črepinka je očitno potrlo, da so ga časopisi razglašali za morilca. Zato je pisal pikro državnemu pravniku dr. Hojniku v Mariboru. V pismu se Črepinko pritožuje, ker so ga časopisi razglasili za morilca. Pravi, da je zaradi tega zelo žalosten. On da

samo krade in vlamlja, nikoli pa si še ni umazal rok z nedolžno krvjo in ne bo tega tudi nikdar storil. Tudi se v pismu hvali, da ima zelo varno skrivališče. Če bi ga pa orožniki izsledili, ga ne bodo dobili živega v roke, ker se bo rajši ustrelil.

*** 3000 din nagrade za roparja Kodra.** Vsa Pintaričeva razbojniška tolpa je že za zapah, samo eden nanevarnejši članov, Jožef Koder, se še skriva. Zdej pa je razpisana na Kodro nagrada v znesku 3000 din. Nagrado je razpisala banovina in jo dobi takoj izplačano vsakdo, ki pripomore, da bo Koder izsleden in prijet. Jožef Koder se zadnje čase predstavlja kot Mihael Hojnik iz Vrhov pri Konjicah ter se legitimira z vojaško legitimacijo, ki jo je Hojniku ukradel Pintarič. Jožef Koder je 29 let star, 174 cm visok, vitkega stasa, kostanjevih, nazaj počesanih las, obrvi in oči temno-kostanjeve barve, spredaj redkih zob, visokega čela, zagorele temne polti, odločnega in gosposkega nastopa. Rodil se je v Hinjah pri Žužemberku, pristojen pa je v Maribor.

*** Oče štirih otrok žrtev zverinskega umora.** Nedavno je prišel k Francu Zajcu na Širju neznanec in se mu ponudil za delo pri spravljaju sena. Zvečer je v pogovoru pripovedoval, da zna delati denar. Zajec mu je nasel in si je izposodil pri sosedu dva bankovca po 500 din, ki naj bi ju imel za vzorec. Po opravljenem delu so šli spat. Neznanec je dobil prenočišče v koči poleg hiše. Ponoči je žena rekla možu, da je neznanec bržkone potepuh. Ker se je Zajec bal za denar, je hodil neznanca opazovat na njegovo ležišče. Ko je prišel četrtič, ni več videl neznanca. Zajec ga je začel zasledovati in ga dohitel ob obronku gozda. Tujec pa ga je takoj napadel in mu zadal štiri sunke z nožem. Zajec je izkrvavel. Nesrečni posestnik, ki je štel šele 34 let, zapuščal ženo in štiri otroke.

*** Smrtna nesreča v Kamniških planinah.** V nedeljo se je smrtno ponesrečil pod Košuto Brejce Viktor, uslužbenec tvornice Antona Knafliča, iz Kamnika. Bil je v planinah v družbi s prijatelji in je med nevihto padel v prepad, ne da bi njegovi tovariši vedeli kdaj. Njegovim hudo prizadetim svojcem naše sožalje!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

»Tega mi ni treba še posebej pripovedovati, Peter.« Janez si je prižgal cigareto, sedel na slamnico in začel mahati z nogami. »Saj vem, da čepiš vsako nedeljo in vsak praznik pri njej in opraviš zanjo vsa najtežja dela. Pa še kakšnega kovača ji časih stisneš, ali ne?«

»O, ne. To pa ni res. Res ne.« Peter je prišel v zadrego. Skoraj smešen je bil videti, ko je zardel kakor otrok. »Nanika ne vzame niti dinarja. Tega si ne smeš misliti. Ampak zdaj ji bom pa res dal nekaj zaslužiti. Saj je tako pridna. In njena Lizka je tako dober otrok. Lahko mi verjameš, da je res tako.«

»Le nikari je tako ne hvali,« je rekel Janez in plihnil dim pod strop. »Ti vsakogar hvališ, če je kaj vreden ali pa ne.«

»Ne, Janez, tisto pa ne. Nekaj je res. Tisti, ki bo kdaj dobil Liziko, bo lahko vesel.«

Janez je vstal in rekel: »Peter, Peter! Saj vem, da misliš samo dobro. Toda ljudi moraš le nekoliko drugače opazovati, kakor pa jih zdaj. Veš, ni vse zlato, kar se svetli. Stopil je k pečici. »V nedeljo si pogledaj mojo Julko. To je dekle in pol!«

Zdej je menda Peter spoznal, da je zadel Janeza v srce, ker je hvalil neko drugo dekle in ne njegovo. Kar prestrašil se je in zajecel: »Da, Julka, prav imaš! Le nikari mi ne zameri, da je nisem pohvalil! Da, da, Julka! O njej pa ne morem nič hudega reči. Sa je ti ne bi maral, če ne bi bila takšna, kakor se spodobi. Najboljše moraš zmerom ti imeti. Samo...« S težko roko si je brisal čelo. V kuhinji je trušč že precej potihnil. Le še nekaj drvarjev je klepetalo, drugi pa so že ležali v senu. »Zdajle si pa moram še kaj skuhati,« se je iznenada spomnil Peter.

»Ali še nisi verčeral?«

»Ne. Drugi potrebujejo toliko prostora pri ognjišču. No, saj je zame še zmerom dovolj zgodaj, ko drugi pojedó.«

Bil je že pri vratih. Potem pa se je še enkrat vrnil in pogledal Janezu v oči. »Kajne, Janez? Saj se ti ne bo zdelo, da sem o Julki kaj slabega mislil?«

»Ne, ne, pa lahko noč, Peter.«

»Lahko noč.«

Vsa soba se je tresla, ko je Peter stopil skozi vrata.

Janez se je lotil svoje večerje. Potem je še nekaj časa sedel s cigareto v ustih pri peči. O čem je sanjaril, so izdajale njegove oči. Potem je zažvižgal pesmico, utrnil luč in zaspal.

Zjutraj se je v kuhinji spet začel isti trušč kakor prejšnji dan. Potem so drvarji odšli na delo. Sekire so pele v gozdu, žage so hreščale in drevesa so se kotalila po bregu navzdol.

Janez je hodil z beležnico in kladivom od debela do debela. Med vejami in razmetanimi debli njegova pot ni bila lahka. Vendar pa mu je pomagal Peter. Kamor je stopil, povsod so se lomile veje. Tako je imel Janez za njim lažjo pot, kakor bi jo bil pa imel sicer.

Ker je bila sobota, so drvarji že ob treh popoldne prenehali z delom. Potem pa se je začela vesela pot v dolino. Vselej sta po dva drvarja naložila seženj drv na velike sani. Prvi je potem sedel kot voznik med ročici, drugi pa je zlezal na vrh tovara. Tako so se podile sani druge za drugimi po izvoženi poti v dolino. Vsaka taka pot je bila vzlic dvem ali trem velikim polenom, ki so bila zadržana za zavoro, prešerna igra z življe-

njem obeh mož, ki sta na saneh sedela. Sreča je, da kopriva ne pozebe, kakor pravi pogovor. Drugače bi bili morali stati ob poti drug pri drugem napisati o ponesrečencih.

Ko so drvarji odpeljali poslednji seženj drv, sta imela Peter in Janez še za uro dela, preden sta uredila vse zapiske. Potem sta tudi onadva sedla na sani. Začelo se je že mračiti. Janez se je zavil v suknjič in sedel na polena, Peter pa je vozil. Da bi bila »poštena vožnja«, kakor je hotel Janez, zadržala nista povezala nobenega polena, ki bi bilo zaviralo. Peter je res zmajal z glavo, ko mu je Janez to rekel, toda če je Janez kaj hotel, Peter ni storil drugega, kakor da je ubogal.

Izprva je bila pot še precej položna, počasna, da sta se lahko pogovarjala.

Ko pa je postalo pobočje bolj strmo, so začele sani drveti s silno naglico, navzdol. Kaj hitro sta se Janez in Peter nehala pogovarjati. Veter bi jima bil skoraj odnesel klobuka in če sta drug drugemu zakričala kakšno besedo, se nista mogla več razumeti. Okoli sani so kar žvižgali na poledelem snegu. Potem se je pot za ovinkom zavila. Drobci ledu so odletavali na vse strani, kakor bi bile toča. Zaradi te naglice je moral Peter uporabiti vso svojo moč. Trdo je pritisnil peto ob tla, da je nekoliko zaviral hitrost. In pa ziti je moral. Samo majhna neprevidnost, pa bi se bile sani prevrnile čez rob v dolino, ali pa bi bile odletele med drevje.

Čedalje bolj strma je postajala pot, čedalje hitreje je šlo po bregu navzdol. Janez, ki se mu je zdela nevarnost nekaj veselega, dotlej še neznanega, je vriskal. Iznenada pa mu je zamrl glas. (Dalje prihodnjik.)

Popotnikova torba

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

Pred 20 leti je klic po svobodi prišel v sleherno slovensko vas. Vzkljilo je seme, izkrvavelega naroda v deželah majniške deklaracije.

Pred vsem svetom smo v zadnjih 20 letih pokazali, da znamo živeti sami iz sebe, biti tvorci samobitnega življenja in kovači svoje sreče in usode. Na vseh področjih smo orali ledino, v brazde smo vrgli kleno, zdravo zrno, ki je vrglo obilno žetev dvajsetih svobodnih let. Dali smo zgodovini dokaz, da znamo v svoji hiši gospodariti sami. 20 let življenja v narodni državi terja obračun o našem delu.

Sredi dela smo. Narodi živijo iz davnine v večnost. Svobodna država in narodna samostojnost sta nam prva in največja skrb in zgodovinska naloga. Vse svoje misli in delo posvečamo tej nalogi. Polni vere gledamo oprti na lastno državo v svoj bodočnost. To je ob 20-letnici Jugoslavije naša javna izpoved, katero bomo povedali v obmejnem Mariboru. Maribor je bil vsa desetletja ognjišče narodne kulture. Maribor je vodil narodne-obrambne boje in je pod vodstvom generala Maistra postavil pred 20 leti Jugoslaviji državne mejnike na severu. Maribor hoče rasti v svobodi in z njo čuvati državno mejo. Maribor bo na veliki kulturni razstavi od 6. do 15. avgusta letos pokazal svoj narodni razvoj v zadnjih 20 letih in v nedeljo 14. avgusta bo na velikem narodnem taboru ponovil prisego, dano na taborih pred 70 leti in izpolnjeno pred 20 leti.

Trdna meja — varna domovina! Slovenci, Jugoslovenci, obiščite tabor!

Spored narodnega tabora v Mariboru je naslednji:

V soboto 13. avgusta: Popoldne prihod udeležencev z vlaki, odkazovanje prenočišč in drugo. Od 19. do 20. zbiranje za baklado po mestu na določenih zbirališčih v Trubarjevi, Koroščevi, gornji Strossmajerjevi, Kamniški in Vilharjevi ulici. Ob 20. baklada po mestu. Ob 21. stik na Glavnem trgu, nagovor mestnega župana, državna himna, razhod.

V nedeljo 14. avgusta: Ob 5. zjutraj budnica po mestu (pet godb po posebnem razporedu). Do 8. prihod taborjanov z rednimi in dopolnilnimi vlaki, peš, na kolesih, na vozovih, avtomobilih, avtobusih. Od 7.30 do 8.30 zbiranje in urejevanje organiziranih skupin na zbirališčih v Tomšičevem drevo-redu, Aškerčevi, Maistrovi, Razlagovi, Ciril-Metodovi, Prešernovi, Cankarjevi ulici in Zrinjskega trgu. Ob 8.45 pohod po mestu (v pohod pridejo samo organizirane skupine, drugi udeleženci se razdelijo po mestu, odnošno odidejo že v vojašnico kralja Petra). Sprevod pojde po nastopnih ulicah: Aleksandrova, Trg Svobode, Grajski trg, Slovenska, Gosposka, Glavni trg, državni most, Kralja Petra trg, Dvoržakova, Frankopanova ulica, Vojašnica kralja Petra I. Ulice, po katerih pojde sprevod, bodo posebej okrašene, posestniki hiš v teh ulicah bodo svoje hiše posebej okrasili. Ob 10.15 mimohod pri častni tribunli, odnošno pred odličniki. Ob 10.45 tih sv. maša v vojašnici kralja Petra, ki jo bobral knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič, med sv. mašo evangelij in kratek nagovor. Pri sv. maši ljudsko petje cerkvenih pesmi. Ob 11.15 zahvalna pesem. Ob 11.30 tabor na istem prostoru. Tabor bo vodil mestni župan dr. Juvan Alojzij Ipavčeva pevka župa zapoje Jenkovo »Molitev«, slavnostno pesem in na koncu govorov »Hej Slovani«. Ob 12.30 razhod tabora, potem kosilo v mestu in na taborškem prostoru. Ob 15. nastop godb v vojašnici kralja Petra I. Ob 16. nastop pevskih zborov. Ob 17. prikazovanje narodnih običajev in iger na taborškem prostoru. Ob 18. srečolov. Ob 19. veliki ognjemet in žaromet in ljudska veeslica. Ob 24. konec. Odhod taborjanov z vlaki in drugimi prevoznimi sredstvi od 18. naprej.

Lep praznik kmečke mladine

Šmartno ob Dreti, julija. V naši Gornjesavinski dolini ne bomo zlahka pozabili veličastnega kmečkega slavlja na praznik sv. Petra in Pavla. Na ta dan je naše mlado Društvo kmečkih fantov in deklet priredilo tekmo koscev. Obisk je bil izredno velik.

Kmalu popoldne so se zbrali v Zg. Krašah naši vrli kosci in grabljice, ponosni konjeniki, okrašeni vozovi, kolesarji in drugi. Nato se je sestavil sprevod z zastavonošo-konjenikom na čelu. Za njim so se uvrstili konjenica, kosci, grabljice, mladi kosci in njih tovarišice, za temi kolesarji in ostali. Nepregledni sprevod se je vil med njivami in travniki. Višek navdušenja je bil, ko je vsa ta množica prispela v Šmartno. Fantje in dekleta so vriskali in peli in društvena godba je neumorno udarjala vešele koračnice. V vasi se je sprevod obrnil proti zborovalnemu prostoru, ki je bil ves okrašen z državnimi, narodnimi in kmečkimi zastavami. Vitka slavoloka pred vhodom sta pozdravljala ljudi z geslom: »Vstani, dvigni se slovenska vas, ker nov prihaja čas!«

Veliko množico ljudstva je pozdravil Mirko Levar. Za njim je govoril zvezin predsednik Ivan Kronovšek, čigar govor je poslušala množica: ki je štela nad tisoč ljudi, z vzkliki in odobravanjem. Po govoru je sledila tekma koscev, pri kateri je sodelovalo 19 koscev. Fantje so v nekaj minutah opravili svoje delo in dokazali svoje sposobnosti. Prvo nagrado je dobil Franc Deleja iz Sp. Kraš, drugo Anton Gloiek iz Zg. Kraš, tretjo pa Anton Slapnik ob Sv. Jošta. Tudi vsi ostali kosci so dobili lepe nagrade.

Ta kmečka slavnost je pokazala, da so se začeli ljudje dramiti. Med mladino vstaja kmečka zavest. Naj nam ponosno plapela naš zeleni prapor in naj bo kmečki mladini kažipot v lepše čase slovenskega kmeta!

Vesti iz Poljanske doline Sokolski praznik

V nedeljo je imela dolina svoj sokolski praznik, katerega se je udeležilo veliko število sokolstva in sokolstvu naklonjenega občinstva. Na prejšnji večer je priredil Sokol podočniko kumici sestri Vidi Hribarjevi. Pred tem pa se je še poklonil spomenu umrlih članov na domačem pokopališču.

V nedeljo dopoldne je bila najprej počastitev spomina dr. Tavčarja in visoke gospe na grobnici na Visokem. Počastitve se je udeležilo veliko število Sokolov in Sokolic in drugih častilcev. Spominski govor je imel br. Krapš in nad grobom se je sklonilo 12 praporov. Sledil je sprevod skozi Poljane, ki je bil prav dolg. Veliko število gledalcev, med njimi tudi letoviščarjev, je sprevod navdušeno pozdravljalo in obsipalo s cvetjem. Večina hiš ob cesti je imela razobešene državne zastave.

Popoldne je bil po skušnjah sprevod skozi Gorenjo vas. Nato pa se je moralo zaradi dežja razvitje naraščajkega prapora izvršiti v Sokolskem domu, ki je bil, četudi je zelo prostoren, premajhen, da bi sprejel vse udeležence. Po pozdravnem nagovoru staroste br. Pivka in igranju državne himne je kumica s. Vida Hribarjeva razvila prapor. Sledila je »Pesem sokolskih legij«. Zatem je govoril še župni starešina br. Špicar iz Radovljice, ki je povedal marsikatero na račun nasprotnikov Sokola. Šchimno Hej Slovani je bil ta del slavnosti zaključen.

Kljub temu, da je bil telovadni prostor ves premočen in je še rošilo, se je telovadni del izvršil ob navdušenem plöskanju številnih gledalcev. Po telovadnih nastopih se je razvila v domu neprisižena bratrska zabava.

25letnica Kmečkega bralnega društva

V nedeljo 24. t. m. proslavi Kmečko bralno društvo v Poljanah 25 letnico. Proslava bo na prostem s spevoigra in govorom in zatem

s prosto zabavo. Društvo zadnje čase živahno deluje, zlasti na gledališkem odru. Seveda se briga tudi za to, da njegova knjižnica v redu posluje. Pridite!

Smrtna kosa

Zadnji četrtek je umrl po daljši bolezni posestnik s Predmosta onstran Sore, pri Poljanah Tine Eričan, po domače Predmasanček, brat ljubljanskega odvetnika dr. Frlana. Rajnki je bil večji kmet, a je tudi kupčeval z živino. Bil je šele okrog 60 let star in zapuščal večjo družino. Bil je priljubljen med ljudmi, kar je pokazal tudi njegov pogreb. Po prepričanju je bil naprednega mišljenja in je vedno volil napredno. Bodi mu lahka domača zemljica, njegovim svojcem pa iskreno sožalje.

Denar je delal . . .

Javor nad Ljubljano, julija.

Po deželi se klati vse polno potepinov, ki na vse načine izvabijajo blago in denar iz ljudi. Tako se je nedavno proti večeru oglašil neznan človek v hiši nekega posestnika v Javoru in gospodarja prosil za prenočišče. Kmet se je izgovarjal, da nima prostora, a ker je tujec le sibil vanj, se je nazadnje vdal in mu ponudil ležišče v senu na skednju. Popotnik je bil zadovoljen in se dal povabiti še na večerjo. Mimogrede jim je zaupal, da zna delati denar in da je bil doslej v Avstriji, kjer se je lepo preživljal s tem, a ko je deželo zasedel Hitler, so se morali tujci izseliti in tako je tudi on prišel čez mejo. Dejal je še, da je iz Metlike doma, in da je zdaj na poti v svoj rojstni kraj, kjer bo takoj začel delati denar. Preden je šel spat, je izročil gospodarju svojo delavsko knjižico, iz katere si je ta zapomnil, da je mož v resnici iz Metlike doma, da ima šest razredov osnovne šole in da mu je Rudolf ime.

Naslednje jutro se je kmet zgodaj odpravil kositi, doma pa sta ostali njegova žena in mati. Kmalu je bil tudi tujec na nogah. Ko je prišel v hišo, da dobi malo okrepcila, se je ponudil, da ostane nekaj dni pri njih, da jim malo pomaga. Pripovedoval je, da zna govoriti 13 jezikov. Nazadnje je začel prigovarjati ženskam, naj prineseta nekaj denarja za vzorec, da jima ga napravi cel kup. Ženski sta se res dali preslepiti in sta mu prinesli papirnati stotak in kovanca po 50 in po 20 dinarjev.

Najprej je vzel v roke stotak, po njegovi meri odrezal kos papirja, ga pomazal s črnimol, stotak položil nanj, nato pa oboje dejal med dvoje dežic. Vse skupaj je vtaknil pod omaro in zabičal domačim naj vso reč puste čisto pri miru šest ur, da se bo sprijelo. Potem je rekel, da gre v gozd nabirat rož, ki jih potrebuje za barvice. S soboj je vzel tudi domača dva otroka, češ da mu hosta pomagala pri nabiranju. A ko so prišli v gozd, je velel otrokoma, naj se naista borovnic, ker mora iti po nekakšne plošče.

Ko ga le ni bilo nazaj, sta žli ženski sami gledat, ali niso bankovci že gotovi. Na veliko razočaranje sta našli samo s črnimol pomazan papir. Skleparji sta otroka in sosede, da bi šli loviti sleparja, a vse zaseidovanje je ostalo zaman.

Kakor pripovedujejo, se je isti slepar dan poprej klatil po Češnjicah in Zagradišču. V Zagradišču je bila pri posestniku Vrlnovcu ukradena vsa obleka. Malo poprej je skušal vlomiti pri posestniku Tablarju, a ga je k sreči prepoznal domači sin.

Naši ljudje na deželi so še neverjetno lakoverni, da se dajo na tako lahek način oslepiti. Naj jim bo ta primer ponovno opozorilo, naj ne zaupajo postopačem.

Listnica uredništva

Kropa - Bočna. Pridite! Zaradi pomanjkanja prostora izostalo: Morda nam še pišete o poteku.

Dopisnikom. Zaradi pomanjkanja prostora smo morali nekaj dopisov odložiti za prihodnjč.

Iz Prekmurja

Deklica žrtev avtomobila v Murski Soboti. Nedavno je soproga upokojenega finančnega preglednika Stifitarja v Murski Soboti šel z 9letno hčerko Angelo v trgovino v Murski Soboti. Po nakupu se je Angela vračala v Turopolje, predmestje Murske Sobotice, v družbi s tremi tovarišicami. Dekleta so se prišla za zadnji del voza kmeta Granfola iz Črncev, ki je vozil pesek. Voz je deklicam čisto zakril pogled na cesto. Kakih 20 korakov za križiščem Tišinske in Koroške ceste drži pešpot v prečno Agrarno ulico. Tu je hotela Angela zapustiti voz, ki se je medtem ognil na desno stran ceste pred avtomobilom, ki je privozil po Tišinski cesti. V drdranju voza Angela ni slišala signala avtomobila. Nesrečna deklica je skočila naravnost v drveči avto, ki jo je odbil in vrgel po cesti. Šofer je z vso silo zavrl, nato pa je prestrašen skočil iz avtomobila k deklici, ki pa je bila že mrtva. Mlada pokojnica je bila dobra učenka v šoli in mirne narave. Hudo prizadeti rodbini naše sožalje!

Naši na tujem

Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, julija.

Srebrno poroko sta praznovala v Detroitu Bernard Ravnikar in njegova soproga. Poročili so se v Kalometu Margareta Staudaharjeva in Rajp Neri, v Clevelandu pa Marija Zajčeva in Rudolf Otničar.

Na univerzi v Omahi je bil promoviran za doktorja medicine dr. Franc Gorišek, prvi Slovenec vojaški zdravnik v ameriški vojski. Rodil se je v Ameriki.

V Kramer Stony Creeku se je po nesreči ustrelil Tone Paj. Hotel je ustreliti psa pa se mu je puška prezgodaj sprožila in strel ga je zadel v spodnji del obraza, da je nesrečnež kmalu po prevozu v bolnišnico.

V Milwaukeeju se je smrtno ponesrečil Janez Evanič, doma iz Malih Loč pri Ilirski Bistrici. Povožil ga je tramvaj. Štel je 31 let.

V Clevelandu so umrli Marija Ozimkova, rojena Perkova, stara 45 let, doma iz Kala pri Ambrusu, Jože Matejčič, star 79 let, doma iz Lokavca, in Ivanka Rojčeva, rojena Vidmarjeva.

V Milwaukeeju je umrla Marija Knafelčeva. Bila je Nemka in pred šestimi leti se je poročila z Jožetom Knafelcem. Pred dvema mesecema je padla po stopnicah in zdaj je umrla za poškodbumž.

V Morgantownu je umrla Marija Boh, rojena Francičeva, doma iz Notranjskega.

V Pittsburgu je umrla Neža Golobova, doma iz Češke vasi pri Novem mestu.

V Ambridgeu je umrla Jože Košela, doma od Novega mesta.

V Saultu je umrla Franc Kusar, star 57 let, doma iz Hrastnika, v Covendaleu pa Jakob Šetina, star 64 let, doma iz okolice Vodice.

Iz Zwartberga (Belgija) nam pišejo tole: Naše Jugoslovensko podporno društvo sv. Barbare proslavi letos desetletnico obstoja. Ni to dolga doba, vendar se moramo v naših razmerah tega jubileja spominjati, saj je večina naših rojakov komaj 10 do 12 let v Belgiji. Društvo, ki je bilo ustanovljeno v podporo potrebnim članom, je v teh letih marsikomu pomagalo. Pred petimi leti si je omislilo tudi lepo zastavo. Tako bomo zdaj poleg desetletnic društva, proslavili tudi petletnico zastave. Dne 21. avgusta bo ta naš dan. Proslavili ga bomo s sv. mašo in popoldne s prvo domačo veselico. Že zdaj vabimo tovariška društva, da se naše proslave v čim večjem številu udeležijo.

Iz Dortmund-Evinga (Nemčija) nam pišejo: Nedavno smo pokopali Ivana Kokalja, ki je bil doma iz Trzina pri Domžalah. Kosil

je travo po bregu, pa mu je spodrsnilo, da je padel v globoko reko in utonil. Štel je 68 let. Bil je samec. V Nemčiji je živel 38 let. Rajnik je bil zmerom zaveden Slovenec in vnet čitatelj »Domovine«. Zmerom je bil tudi zvest član Delavskega narodnega podpornega društva. Da je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb, ki se ga je udeležila velika

množica ljudstva. Društvo ga je spremljalo na zadnji poti z zastavo in predsednik mu je položil lep venec na grob z ganljivim nagovorom. Bodi mu lahka tuja zemlja! — Delavsko narodno podporno društvo proslavi 15letnico obstoja v dvorani Karla Beckerja 24. t. m. Začetek ob 15. uri. Pridite!

Roparske mravlje korakajo po živem mostu

Čudne reči so doživeli člani znanstvene družbe, ki je raziskovala neznane brazilske pokrajine. Nekoč so se hoteli pri reki Rio Pari ob robu velikega pragozda za nekaj dni oddahnuti. To je čisto samotna pokrajina, od katere je posestvo najbližjega farmerja oddaljeno za dan hoda.

»Ko smo po uspešnem raziskovanju v brazilskih pragozdovih tu taborili,« tako pripoveduje vodja odprave, »je v divjem diru ves zasopljen prijahal k nam neki indijanski mladenič in sporočil, da se bliža vojska mravelj. Dejal nam je, da moramo takoj zapustiti svoje taborišče, češ da se ni mogoče ubraniti takšnih velikanskih množic mravelj. Bili smo prepričani, da je mladi Indijanec nekoliko pretiraval in smo zato še dalje ostali na tem mestu. Ko je videl, da ga nečemo ubogati, je bil kar užaljen, nato pa je spet odhitel dalje.

Ponoči so postali naši konji zelo nemirni. Začeli so kopati z nogami in prhati, kakor to delajo vselej, kadar zaslutijo veliko nevarnost. Prižgali smo plamenice in preiskali vso okolico, a nismo mogli odkriti ničesar nevarnega. Nekdo od nas se je napolil tudi na nasprotni breg Rio Pare, da bi se tam vse preiskal. Nenadno pa je zagnal silen krik: »Mravlje prihajajo! Vsi smo zapustili svoje taborišče in odhiteli na nasprotni breg reke, da bi videli, kaj se je dogajalo. Ob prvem jutrnem svitu se nam je nudil grozen prizor: Nepregleden val mravelj se je valil od pragozda čedalje bliže proti nam. Na milijarde mravelj je bilo na svojem uničujočem pohodu. Ko je čez nekaj časa posijalo sonce, smo že imeli okrog in okrog sebe črno morje samih mravelj. Umaknili smo se spet nazaj čez vodo, da bi se pripravili za boj proti tej črni vojski, odnosno da bi si poiskali primerno skrišališče pred njo.

S pomočjo daljnogledov smo mogli čisto natančno opazovati, kako so mravlje prihajale čedalje bliže k reki. Že so bili prvi njihovi oddelki ob bregu. Sprva so te predstražne spoznale, da vode ne bi mogle obiti, so pa od nje in v njej ipa go ovesaq ouruiau az se brž odločile, da jo preplavajo. Kakor na povelje so se spustile v vodo. Na milijone in milijone jih je odnesel vodni tok dalje in v trenutku je bila Rio Para podobna strugi, po kateri teče samo črnilo. Poveljniki črne vojske pa so menda kmalu ugotovili, da tako ne pridejo čez vodo. Mravlje so v trenutku prenehale drveti v vodo. Njih gručice so se tik ob vodi kakor na povelje pretrgale. Prav tako hitro pa so se že začele sprjemati ob bregu v velike žive kepe, ki so se nato kotale v vodo, kakor da bi jih kdo metal vanjo. Sto in sto takšnih kep se je nato v vodi sprijelo tako, da so zgradile nekaj živ most, preko katerega je ostala vojska mravelj mogla neovirano nadaljevati svoj pohod na drugo

stran reke. Nešteto mravelj se je na ta način žrtvovalo, da so vsaj drugi oddelki lahko prekorčili reko in prišli v bližino našega taborišča.

Nekaj časa smo opazovali ta zanimiv pohod mravelj čez reko. Kmalu pa se jih je v naši neposredni bližini nabralo že toliko, da smo morali že kar naglo misliti na to, kako bi se jih rešili. Mnogo smo jih pohodili, nešteto smo jih tudi pobili s palicami, toda bilo jih je čedalje več. Treba je bilo poskusiti s čim drugim. Nekaj naših konj se je v strahu pred tem navalom mravelj odtrgalo, na drugih pa so naši Indijanci zbežali, da obveste najbližje prebivalce o tem navalu mravelj. Že smo stali do gležnjev v mravljah, ki so nas neusmiljeno žrle po nogah.

Tedaj se nam je porodila rešilna misel — vsaj tako smo mislili. Ves bencin in špirit, ki smo ga imeli s seboj, smo polili po mravljah in ga zažgali. V trenutku je bila vsa bližna okolica našega taborišča v plamenih. Zrak, ki ga je osmradih ta dim gorečih mravelj, nas je dušil. Zdelo se je, da se mravlje prav nič ne zmenijo za to naše orožje. Preko sežganih tovarišic so se valje, nove, trume črni sovražnikov vedno bližje.

Na mah pa so mravlje opustile nadaljno prodiranje proti našemu taborišču in krenile drugam. Vsi smo bili prepričani, da je nevarnosti konec. Komaj pa smo se spet malo odpočili, že smo lahko ugotovili, kaj je prav za prav pomenil ta kratki odmor. Mravlje so sklenile, napasti naše taborišče iz treh strani hkratu, zakaj zdaj so se iz treh smeri pomikale proti nam. Nismo imeli niti več možnosti, da bi se rešili z begom, kajti sovražnik nam je povsod zaprl pot. V smrtnem strahu smo pograbili za lopate in začeli okrog taborišča kopati globoke jarke, da bi na ta način zaždržali sovražni naval vsaj toliko časa, dokler ne pride odkok pomoč.

Osemnajst ur je trajal ta neizprosni boj z mravljami. Jarki so bili skoro že do vrha polni mravelj. Bili smo že v veliki nevarnosti, da bo tudi ta zadnji naš poizkus, da se rešimo pred zagrizeno vojsko mravelj, ostal brez uspeha. Tedaj pa smo zaslišali iz daljave brnenje avtomobilskih motorjev. S tovrstnimi avtomobili so se bližali farmerji, ki jih je bil o navalu obvestil isti indijanski mladenič kakor prej nas, in ki smo se mu bili mi fukaj skoró smejali. Z avtomobili so zdaj farmerji pripeljali bencin in ga začeli poljvati po črni vojski. Ogenj je prihajal čedalje bliže našemu taborišču. Mravlje so spoznale, da so premagane, in so se spustile v beg. Na milijone in milijone jih je zgorelo na tem begu. Nekateri njih oddelki pa so se le rešili preko reke nazaj v pragozd, odkoder so bili prišli, po prav takšnih živih mostovih kakor prej. Ognja se najbrž tudi mi ne bi rešili, če ne bi bili prej izkopali okoli svojega taborišča velikih jarkov. Ker ni bilo vetra, se je tu plamen ustavil.

Skoro bi bili živega pokopali

Prva pomoč pri utopljenih, od udarca električnega toka onezaveščenih in podobnih poškodovanih je umetno dihanje. Ti poskusni se sicer nekoliko zavlečejo, ne smemo jih pa prezgodaj opustiti. O tem priča primer, ki ga je doživel neki nemški zdravnik. Poklicali so ga k elektrotehniku, ki se je bil dotaknil elektroroda močne napetosti in obležal neza-

vesten kakor bi ga tok ubil. Takoj so ga začeli obujati z umetnim dihanjem in poskuse so delali dobre tri četrti ure. Šele tedaj je zaslišal ponesrečenec, kakor je pozneje sam povedal, kako ga kličejo po imenu. Ni se pa mogel ganiti, niti izpregovoriti.

Čez nekaj časa je začel dojemati tudi svetlobo, toda njegovo telo je še zmerom ležalo

nepremično. Lahko si predstavljamo kakšno grozo je preživljal, ko je slišal ljudi okrog sebe zatrjevali, da je že mrtev, in ko so opustili poskuse, da bi ga obudili z umetnim dihanjem. Ko je pa čez nekaj časa njegov obraz posinil, so poskuse z umetnim dihanjem

obnovili, in šele čez nekaj minut so spravili ponesrečenca tako daleč, da je dal od sebe «omaj slišen glas. To je dalo reševalcem novo pobudo, in tako so rešili ponesrečenca, ki je njegovo življenje dobesedno že viselo na nitki.

Japonsko je stala vojna že 90 milijard dinarjev

Ob obletnici kitajsko-japonske vojne nava-jajo listi, da je Japonce doslej veljala vojna približno 90 milijard dinarjev po naši vrednosti. Te izdatke so zbrali z naraščajočo notranjo zadolžitvijo in povišanjem davkov. Dasi so ta bremena velika, so vendar še znosljiva, huje pa se občutijo omejitve v zasebnem gospodarstvu, ker se morajo ljudje omejevati v potrebah na vseh koncih in krajih. Do konca meseca se bodo te omejitve še raztegnile. Pravijo, da bosta potrpežljivost in skromnost japonskega naroda to obremenitev mirno prenesla. Menijo, da pomanjkanje živil ne bo nastopilo, ker prideluje Japonska za svoje potrebe sama vsa živila.

Vojaška oblastva so objavila vrsto podat-

× **V kitajsko-japonski vojni je mrtvih že za majhen narod.** Japonci so nedavno sporočili, da imajo Kitajci že 1.300.000 mrtvih vojakov. Kitajci tega ne tajijo. Trdijo pa, da so Japonci istotako izgubili vsaj pol milijona vojakov, in da je število mrtvih zanje usodnejše kakor pa za Kitajce. Japonci poročajo, da so doslej zasedli že okoli 1.250.000 kvadratnih kilometrov kitajskega ozemlja. Nasproti temu trdijo Kitajci, da imajo praktično Japonci v rokah le del zemlje ob železniški progi, vse ostalo pa da je še zmerom pod kitajsko oblastjo in je tam tudi še kitajska vojska, ki prizadeva Japoncem hude neprilike.

× **Plinske maske v Franciji in Angliji.** Iz Pariza poročajo, da je naročil glavni odbor za obrambo pred napadi iz zraka 900.000 protiplinskih mask iz kavčuka in 800.000 mask iz platna. Maske bodo izdelale zasebne tvornice pod državnim nadzorstvom. Istočasno poročajo iz Londona, da bo v Angliji prebivalstvu na razpolago proti koncu julija, odnosno v začetku avgusta 35 milijonov mask proti strupenim plinom.

× **Nove postave o zakonu v Nemčiji.** Nemčija je dobila nove postave o zakonu. Osrednje načelo je, da zakon med možem in ženo ni zasebna pogodba. Država si pridržuje nadzorstvo v pogledu sklepanja zakonov, ker smatra, da je treba upoštevati koristi naroda. Ločitev zakona je mogoča ne le po krivdi enega izmed zakoncev, ampak tudi v primeru, da ni več razloga, zaradi katerega je bil zakon sklenjen. Duševna bolezen, spolne bolezni in jalovost so vzroki, da se zakon v Nemčiji razdere. Toda zakonca se lahko ločita tudi zaradi neenakega naziranja v pogledu potomstva. Če hoče mož imeti otroke in bi jih žena lahko rodila, pa tega noče, je to že zadosten vzrok, da se zakon razveljavi. Državna oblastva bodo zlasti budno pazila na to, da se bodo sklepali zakoni samo med zdravimi osebami. Zabranjeno je sklepanje zakonov z židli. Istega dne kakor nove postave o zakonu je izšel zakon, ki ureja nemško šolstvo. Ta zakon uvaja osemletno šolsko obveznost in se deli na dva dela. Prva doba obsega štiri razrede, ki jih mora obiskovati vsak otrok. Ko je ta doba pri kraju, nastopi drugi del šolanja, ki je takisto obvezen. Nadaljnja štiri leta bo moral vsak otrok hoditi v strokovno šolo.

× **Katoliška cerkev v Nemčiji.** Vatikanško glasilo »Osservatore Romano« piše o težavnem položaju katoliške cerkve v Nemčiji, ki se spričo protiverskega delovanja Alfreda Rosenberga vse bolj slabša. Tudi odpadništvo narašča. V nadškofiji Freiburgu je odpadlo preteklo leto od katoliške cerkve 3317 oseb. Zapirajo se cerkve, raznim vodilnim možem

kov o ozemlju, ki so ga doslej zasedle na Kitajskem japonske čete. Zasedeno ozemlje se razteza preko devetih pokrajin. Zasedeno ozemlje je skoro dvakrat tako veliko kakor Japonska in na njem je naseljenih 130 milijonov Kitajcev.

Japonski podatki o osvojenem ozemlju pa niso čisto pravilni, ker so Japonci dejansko zasedli le večja mesta ob železnicah in važnejše ceste. Velik del osvojene severne Kitajske se pokorava še dvema začasnima kitajskima vladama, ki se smatrata podrejeni vladi v Hankovu. Razen tega povzročajo kitajski četniki Japoncem na zasedenem ozemlju še zmerom izredno mnogo težav.

je prepovedana udeležba službe božje, njihovim otrokom se prepoveduje obisk cerkve. Premoženje leta 1934. razpuščene ljudske zveze, ki je štela 30.000 članov, je bilo zaplenjeno. Ustanovile so se razne državne in občinske doklade v prid cerkvi. Pri pridigah se delajo duhovnikom težave in je bilo precej duhovnikov freiburške nadškofije aretiranih v cerkvi. V Badnu je izginilo 21 katoliških duhovnikov. V omenjeni škofiji so odrekli 32 profesorjem pravico pouka na šolah. Čisto so zatrli pouk o sv. pismu.

× **Nenavaden ribiški plen.** Nemški ribiči pri Eiderju so te dni lovili ribe. Ko so potegnili mreže, so našli v njih velik sod, v katerem je bilo 400 litrov rdečega španskega vina. Izkazalo se je, da je to vino ležalo v morju že iz časa svetovne vojne. Neka tuja ladja se je bila med vojno tam na obali ponesrečila in stresla svoj tovor v morje.

× **20 mrtvih pri letalski nesreči v Italiji.** Letalo, ki opravlja redno službo med Cagliariem na Sardiniji in Rimom, se je te dni ponesrečilo s potniki in vso prtljago. Pri nesreči je našlo smrt 16 potnikov in štiri člani posadke. Kot vzrok nesreče navajajo goste meglo, v kateri je pilot izgubil razgled.

× **Žena s tremi obrazi.** Varšavski zdravniki se bavijo zdaj s čudnim pojavom. To je 29letna žena nekega ključavničarja, ki se je je zadnje čase prijelo ime »žena s tremi obrazi«. Zjutraj ima ta nenavadna ženska takšno barvo obraza kakor drugi ljudje. Popoldne postane njen obraz siv, zvečer pa temno moder. Zdravniki še niso mogli ugotoviti vzroka tega pojava. Najuglednejši zdravniki domnevajo, da gre pri tej ženski za nekako zastrupljenje krvi.

× **Zaklad sredi gozda.** V bližini Frankfurta v Nemčiji so delavci v gozdu pol metra v zemlji našli pločevinasto posodo, ki je bila polna biserov. Med njimi je bilo tudi nekaj diamantov. Poleg te so odkopali na istem mestu še nekaj drugih pločevinastih posod, polnih zlata, platine in srebra. Gozd, v katerem so našli te dragocenosti, je star komaj trideset let. Zato domnevajo, da tudi omenjeni zaklad ne počiva dalje na tem kraju. Policija pravi, da so te dragocenosti najbrž zakopali na tem kraju tatovi z namenom, da jih čez dobo, ko ne bo več tako surovo, spet odkopljejo in spravijo v denar.

× **Pšenični klas s 70 zrn.** General Montagna je naredil uspel poizkus z afriško pšenico, ki jo je zasejal na svojem posestvu v okolici Pavie. Ugotovil je, da ta pšenica kaže izjemne posebnosti. Posebno je odporna proti raznim boleznim, ki se pojavljajo na žitu. Njen klas je zelo velik in ima do 70 zrn, to je približno dvakrat toliko kakor navaden pšenični klas.

Ženski vestnik Kako zalivajmo sobne rastline

Ni vseeno, kako zalivamo sobne rastline, ker vse rastline ne porabijo, odnosno ne potrebujejo enako vode. Na primer kaktejam je treba mnogo manj vlage kakor pelargonijam in drugim. Pa kaktejam tudi ne škoduje, če so včasih malo bolj suhe, posebno pozimi, ker njih korenina v preveč vlažni zemlji rada segnije.

Kadar pa sobne rastline zalivaš, jih vselej dobro zalij, čez čas pa poglej, in če je v podstavku kaj vode, to vodo odlij, zakaj če v podstavku voda stoji, tedaj se zemlja skisla in od tega potem cvetlica shira.

Zalij pa cvetlice vedno s postano vodo, nikdar ne z mrzlo iz potoka, vodnjaka ali vodovoda. Premrzla voda vedno škoduje rastlinam. Zalivaj pa cvetlice tudi vsak dan ob gotovem času ali dopoldne ali pa zvečer.

V veliki vročini, ko cvetlice potrebujejo več vlage, jih zalivaj zjutraj in zvečer, če je prst suha. Cvetlic, ki so izpostavljene solncu, pa četudi so ovele, ne zalivaj, dokler sije nanje solnce. Če je taka cvetlica ovenela, jo postavi vsaj za eno uro v senco in šele nato jo zalij.

Bujno cvetoče cvetlice je treba med cvetenjem tudi gnojiti. V to svrhu stolci jajčne lupine, jih namoči v vodi in pusti namočene vsaj štiri dni, nato precedi ali odcedi vodo in z njo zalij cvetlice. Tudi kadar pereš meso, je ta voda zelo dobro gnojilo za rože. Samo ima to slabo stran, da se v taki zemlji, ki je zalivana z mesno vodo, rade zareda gliste. Če pa namočiš ogorke cigaret ali cigar, je to najboljše gnojilo za rože, posebno za asparagus.

Za kuhinjo

Kruhov cmok. Šestim žemljam oribaj skorjo, jih zreži na drobne kocke (dan stare žemlje so najboljše) in poškropi z mlekom. Tri deke sirovega masla razpusti, primešaj v maslo štiri jajca, malo soli, dobro razpeti in polij po žemljah ter zmešaj. Čisto krpo ali servijeto zmoči, ožmi, na sredino položi testo in ogle servijete zveži, vtakni skozi kuhalnico in obesi cmok v krop. Tako v kropu naj cmok vre eno uro. Nato ga dvigni iz kropla, stresi v skledo in zabeli s sirovim maslom, v katerem si zarumenila drobtine. Daš s solato na mizo.

Telečja jetra s čebulo. Pol kile telečjih jeter zreži na tenke koščke, vsak košček malo potolci in povaljaj v moki. V kozi razbeli mast in jetra hitro opeci, da postanejo rjava. Opečena jetra poberi v toplo skledo. Mast, na kateri si pekla jetra, odlij, v kozo pa vlij žlico vode in ostrgaj, kar se je prijelo od jeter in moke. Ko sok prevre, ga polij po jeterih. Zdjaj jetra malo osoli in položi nanje opečeno čebulo. Čebulo nareži poprej na ploščice in jo posebej v kozici in na masti lepo rjavo opeci. Daš z zmešanim krompirjem in solato na mizo.

Lect. 20 dek medu in 10 dek sladkorja v prahu zavri. Ko zavre, odstavi in primešaj 10 dek drobno sesekljanih orehov, sok in naribano lupinico ene limone in pomaranče ter kozarček ruma ali konjaka. Ko si dobro zmešala, dodaj pet gramov lužine (dobiš v drogeriji) in četrt kile moke. Stresi testo na desko (z moko potreseno) in umesi. Nato zvaljaj za prst na debelo, razreži na majhne četverokote, zloži na pomazano pekačo. Če imaš in če hočeš, položi na vsak četverkot v sredino polovico oreha, nato speči v neprevročni pečici. Med tem ko se lect peče, pa skuhaj 10 dek sladkorja v prahu in štiri žlice vode. Sladkor kuhaj toliko časa, da se potegne nit, če ga vzameš med prste. Pečeni in še vroči lect pomaži s kuhanim sladkorjem in pusti na pekači, da se shladi. Ko se je shladil, postane trd in zato ga pripravi že nekaj dni prej, da se potem zmehča, preden ga hočeš uporabiti.

Ocvrta zelena. Korenine zelene operi, olup, zreži na plošče in prekuhaj v malo slani vodi, nato ocedi, pomoči vsak kos zase v testo in na vroči masti ocvrta. Testo pripravi takole: 20 dek moke, tri žlice olja in toliko piva zmešaj, da dobiš gosto tekoče testo. Testo malo osoli in naj stoji pol ure, šele nato primešaj k testu sneg dveh beljakov. Ocvrta zeleno daš s pečenko ali govejim mesom na mizo.

Praktični nasveti

Če se vrežeš, ne liži rane, a je tudi ne izpiraj z vodo. Najbolje je, da rano izpereš, če imaš pri roki, s hidrogenijem ali hipermanganom, okoli rane pa namažeš z jodom. Na rano pa položi čisto izprano in polikano krpo. Zato imej vedno pripravljene krpe, da kadar se kdo vreže ali pobije, ne iščeš šele takrat, s čim bi obvezala rano. V ta namen pripravi krpe. Te krpe pa morajo biti čiste, zato jih operi in dobro prekuhaj, nato še zlikaj s precej vročim likalom. Nato krpe dobro zavij v čist papir, da ne bo mogel prah do njih. spomin!

Plesnobo iz usnja očistiš, če namažeš plesniv madež z vazelinom in nato s čisto krpo zbriseš. Če so bili čevlji plesnivi, tedaj namaži še s kremo za čevlje in dobro zdrgni, da se bo usnje svetilo.

Kadar se je v posodi kaka jed prismodila, tedaj posodo nikar ne izkušaj očistiti s tem, da jo ostržeš z nožem, ker na ta način posodo samo poškoduješ. Najbolje je, če ostržeš z lesenim nožem ali pa s kako ostro trsko in potem še s kako trdo krpo ali peskom dobro zdrgneš.

Za smeh in kratek čas

KAJ MISLI O NJEM

A: »Kako bi neki izvedel, kaj Marica misli o meni?«

B: »Oženi se z njo, pa boš vedel!«

LENOBA

Bolnik: »Doktor, nikar me ne vznemirjajte z dolgim znanstvenim imenom moje bolezni. Recite mi rajši lepo po slovensko, kaj mi je.«

Zdravnik: »No, če naj bom res odkrit: leni ste!«

Bolnik: »Lepa hvala, gospod doktor. Zdaj mi pa povejte še latinsko ime, da bom lahko ženi imenoval svojo bolezen!«

V GOSTILNI

Natakar: »Kaj pa tako vohate pečenko? Pujsek je bil vendar komaj pol leta star!«

Gost: »Neverjetno, tako mlad, pa že tako pokvarjen!«

ROPARSKI NAPAD

Potepin: »Oprostite, ali ni v bližini kak stražnik?«

Gospod: »Ne.«

Potepin: »Pa telefon?«

Gospod: »Ne. Prav dobro poznam ta okraj!«

Potepin: »In brzojavnega urada tudi ni?«

Gospod: »Ne. Zakaj pa prav za prav potrebujete vse to?«

Potepin: »Jaz ne ampak vi bi to menda utegnili potrebovati. Dajte mi torej takoj svojo listnico.«

Radio Ljubljana

od 24. do 31. julija

Nedelja, 24. julija: 8.00: Duet harmonik - brata Goloba. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic). 10.00: Prenos promenade koncerta iz Rogaške Slatine. 11.30: Otroška ura: Striček Matiček. 12.00: Trboveljski pevski jazz. 13.00: Na izlet v daljne kraje (plošče). 17.00: Kmetijska ura: Ohranimo zemlji rodovitnost (inž. Rado Lah). 17.20: Tržna poročila. 17.30: Prenos promenade koncerta iz Rogaške Slatine. 18.30: Citraške točke (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Junaštvo in slava Somborcev pri obleganju Dunaja leta 1683. (dr. Stojkov iz Beograda). 19.50: Originalna švicarska godba (bratje Malenškovi). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Lahkih nog naokrog (plošče).

Ponedeljek, 25. julija: 12.00: Kmečki trio. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Glasbene slike (plošče). 14.00: Napovedi. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. Upor v Mostaru 1850. leta (Ahmed Muradbegović, književnik iz Zagreba). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Plošče. 20.10: Počitniške kolonije za vajence (dr. Albert Trtnik). 20.30: Prenos koncerta iz Dobrne. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Fantje na vasi.

Torek, 26. julija: 12.00: Vojaške godbe igrajo (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.15: Solističen instrumentalni koncert (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Glavni poljski pridelki naše zemlje (Novaković, pomočnik ministra iz Beograda). 19.50: Zabavni kotiček. 20.00: Plošče. 20.10: Baročna arhitektura in kiparstvo (Jože Gregorič). 20.30: Iz zvočnih filmov (plošče). 21.00: Prenos iz Turina: Smrt Frine (opera v 1. dejanju); vmes napovedi, poročila.

Sreda, 27. julija: 12.00: Donski kozaki pojo (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.15: Magistrov trio. 18.00: Sprehod v gozdu (plošče). 18.20: Mladinska ura: Glasbeno oblikoslovje (dr. Dolinar). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Kako so bile organizirane karavane v srednjem veku (dr. Anton Dabanović, vseučiliški profesor iz Zagreba). 19.50: Citre solo (Emil Mezgolits). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz nebotičnika.

Četrtek, 28. julija: 12.00: Koncert baletne glasbe (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Virtuozni (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Železo v Jugoslaviji (ministrstvo za gozdove in rudnike). 19.50: Zabavni kotiček. 20.00: Pripovedke iz dunajskega gozda, Strauss (plošče). 20.10: Pomen karakterologije za življenje (g. prof. Emil Hrovat). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Cimermanov kvartet.

Petek, 29. julija: 12.00: Odmevi z naših livad (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napove-

di. 13.20: Šramli igrajo (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Bolgarska književnost po vojni (Stefan Atanasov, student medicine iz Ljubljane). 19.50: Zanimivosti: Moji vtiski iz Slovenije (esperanto); Blajer Vilmoš. 20.00: Smetana: Dve vdovi, fantazija (plošče). 20.20: Ženska ura: Več veselja v družini (Kovačeva). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Angleške plošče.

Sobota, 30. julija: 12.00: Plošča za ploščo, pisana zmes. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Plošča za ploščo, pisana zmes. 18.00: Za delopust, igra radijski orkester. 18.40: Socialno skrbstvo v Franciji (Zlata Pirnatova). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Sport kot važen činitelj nacionalne propagande (Bogdanović iz Beograda). 19.50: Pregled sporeda. 20.00: Zunanja politika (dr. Kuhar). 20.30: Večer za pasje dni... (izvajali bodo člani radijske igralne družine, vmes plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert vesele glasbe (radijski orkester).

Marmelade in želeji

Navaden zavojček za približno 1 kg marmelade, oena Din 4—

Podaljšaj
si
življenje

Življenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni odpraviti, slabosti ojačiti, nestalne moremo učvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoji značaj, napolniti te z novim upanjem; ta pot pa je opisana v razpravi, ki je že znana, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priložni knjižici je razločeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabilenost spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Polno abstrakcije:

Ernest Paeterasch, Berlin 80,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 86.

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

P. Z. Z. N. Z. v Ljubljani

Ustanovljena 1. 1881.

Ustanovljena 1. 1881.

sprejema vsak čas izplačljive nove vloge in jih obrestuje po 4%,

vezane na 3 mesece pa po 5%.

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

KOLESA ZNAMKE »AXO«

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi
kupite ugodno pri

H. SUTTNER

**LJUBLJANA
ALEKSANDROVA 6**

Zahtevajte brezplačen cenik!
Ugodni plačilni pogoji.

Mali oglasi**POZIV!**

Za prodajo malega predmeta, ki ga vsakdo rabi, išče se preprodajalce v vsaki vasi. Pri naložitvi Din 90.— znaša zaslužek Din 60.— Za poštenost posla in uporabljivost predmeta jamči osebno in materialno proizvajalec. Ponudbe na oglasni oddelek »Domovine« pod šifro »Gibljem se rad če dobro zaslužim«.

VSE ZA VAŠ DOM!

Pohištvo, vse tapetniške izdelke, linolej, kartolej, voščeno platno, preproge, zavese, odeje, gradl za madrace, žimo, volno, vato, kapok, afrik, železne postelje, otroške vozičke, žične vložke in ležalne stole dobavlja najceneje »OBNOVA« F. Novak, Maribor, Jurčičeva ul. 6. Telefon 2905.

NAPRODAJ NOVO ZIDANA HIŠA

obstoječa iz veže, kuhinje, 4 sob, 2 kleti 8a zemljišča, oddaljena 5 minut od mesta in postaje, 2 minuti od toplic Radio Termal Laško. Za odgovor priložiti znamko. Naslov: Zorko Franc, Šmihel 35. Laško.

STARŠI POZOR!

Za vaše hčere in sinove dobite za malo denarja prvovrstni šivalni stroj ali kolo, katerih ima večjo partijo iz konkurznega nakupa naprodaj »PROMET« nasproti križanske cerkve v Ljubljani.

Pomlad!

Leto!

OSTANKI

iz mariborskih tekstilnih tovarn pristrobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m in sicer:

Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečve, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluže in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket serijo H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštnine prosto za znižano ceno din 130.—

Paket »Serija Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum oziroma plašč in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 250.— din zadnji dober kamgarn, isti v modri in črni barvi din 275.—. Cela podlaga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg. Trgovcem popust!

**OD 17. VII
ZNIZUJEMO CENE
OBUTVI!**

NOVE CENE:
12.- 15.- 19.-
25.- 29.- 39.-
59.- 79.- 90.-

PRIDITE-PREPRIČAJTE SE!

Roto

MLAD OBRTNIK,

ločenec ne po lastni krivdi želi znanja s pošteno žensko, ki bi mu pomagala pri povečanju obrti. Ženitev zagotovljena. Ponudbe na podružnico »Domovine« Maribor pod šifro »Najdena sreča«.

POROČILI BI SE DVE SESTRI,

vseka s 50.000 din dote, stari po 24 let, in tretja stara 39 let s 30.000 din dote. Pojasnila daje Anka, Zagreb, Duga 1.

POSOJILO NA VKNJIZBO,

poroko, trgovske kredite, hipotekarne po 7 odstotnih obrestih na petletno ali 10letno odplačilo nabavi Central, Zagreb, Bregovita 7.

VDOVEC

47 let, se želi poročiti z gospodično ali vdovo brez ortok z nekaj premoženja. Sem državni mojster s pokojninsko pravico. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Državni mojster« z sliko.

SAMO Din 98.—

- 63719 Po ceni in dobra zapetna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalec. Din 98.—
63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—
63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštnine prosto.
H. SUTTNER, Ljubljana 6
Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

Oglašujte v »Domovini«